

Bransjeregnskap for Yrkesskadeforsikringer pr. 31. desember 2001 En rapport basert på data fra seks skadeforsikringsselskap

0. Innledning

Bransjeregnskapet som presenteres i den foreliggende rapporten er basert på data fra følgende skadeforsikringsselskap:

- Gjensidige NOR Forsikring
- If Skadeforsikring NUF (tidligere Storebrand Skadeforsikring AS)
- Vesta Forsikring AS
- SpareBank1 Skadeforsikring AS
- KLP Skadeforsikring AS
- Fiskernes Gjensidige Trygdslag

De seks skadeforsikringsselskapene hadde i 2001 en markedsandel innenfor hovedbransjen Yrkesskadeforsikring på 93.9 prosent målt ved selskapenes bruttopremier (bestandspremier pr. 30. juni) og 92.6 prosent målt ved antall forsikrede (pr. 30. juni), jf. premiestatistikken for skadeforsikringsselskaper utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH).

Rapporten er utarbeidet i regi av Kredittilsynet, men Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring¹ (Beregningsutvalget) er i denne forbindelse blitt benyttet som en forsikringsteknisk ekspertgruppe. Beregningsutvalget har dessuten hatt et ansvar for den praktiske gjennomføringen av arbeidet med rapporten. De seks forannevnte selskap har nedlagt et betydelig arbeid med å fremskaffe og tilrettelegge et omfattende datagrunnlag.

I bransjeregnskapet som presenteres i rapporten, er det innført enkelte forenklende forutsetninger. En viktig forutsetning er at det ses bort fra all yrkesskadeforsikring relatert til skadeårgang 1990 og tidligere skadeårganger. I denne sammenheng skal det påpekes at det er flere grunner til å velge 1991 som basisår for bransjeregnskapet:

- Da lov om yrkesskadeforsikring ble innført i 1990, var det allerede en rekke bedrifter som hadde opprettet yrkesskadeforsikringer for sine ansatte. For de fleste av disse bedriftene ble de gjeldende kontrakter fornyet med premie beregnet etter ny tariff først ved hovedforfall (i 1990). Forsikringsdekningene kunne fram til dette hovedforfallet være spredt på en lang rekke bransjer (ansvarsforsikringer, bedriftsforsikringer, trygghetsforsikringer mv.). Det vil derfor i ettertid være vanskelig å skille ut hva som var lovpålagt yrkesskade forut for fornyelsen av forsikringsavtalene (i 1990).

¹ Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring ble oppnevnt av Kredittilsynet i oktober 1993 og har som mandat bl.a. å utrede ulike spørsmål relatert til regelverket for forsikringstekniske avsetninger.

- Standarderstatningene ble først innført i 1991. I 1990 hadde skadelidte krav på den høyeste erstatning av det som fulgte av yrkesskadeforsikringsloven og erstatning beregnet etter vanlige regler for personskadeerstatning.
- Refusjonen til Rikstrygdeverket (RTV) ble først innført i 1991 med de konsekvenser den fikk for premie- og erstatningsnivået.

Videre skal det påpekes at fordelingen av premier, betalte erstatninger, forsikringstekniske avsetninger mv. mellom delbransjene Yrkesulykkforsikringer og Yrkessykdomforsikringer ikke er ført lenger tilbake enn til regnskapsår/skadeårgang 1994. Bakgrunnen for dette er at den fordelingen av bl.a. premier og erstatningsavsetninger mellom de to delbransjene som nå er gjort i ettertid ikke vil bli eksakt og i enda mindre grad hvis man går lenger tilbake i tid enn 1994.

For øvrig er det i kapitlene 1–8 etter behov redegjort for de forutsetninger som er lagt til grunn ved utarbeidingen av de tabeller og figurer som presenteres.

I kapittel 1 presenteres først hovedstørrelser fra bransjeregnskapet for 2001. Denne presentasjonen omfatter det forsikringstekniske bruttoresultatet, det forsikringstekniske resultatet for egen regning samt en oversikt over utviklingen av de forsikringstekniske avsetninger i løpet av 2001. Deretter blir det i kapittel 2 gitt en mer summarisk oversikt over de forsikringstekniske bruttostørrelser og egenregningsstørrelser for regnskapsårene 1991–2001 vurdert samlet. Denne oversikten omfatter også oversikter over bl.a. de påløpne brutto skadeprosenter for regnskapsårene 1991–2001.

Kapitlene 3–8 inneholder mer detaljert informasjon om enkelte sentrale utviklingstrekk i perioden 1991–2001. I kapittel 3 gis oversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader (både samlet og pr. forsikret) samt oversikter over utviklingen av anslåtte brutto skadeprosenter. I kapitlene 4–6 går det i mer detalj inn på utviklingstrekk hva angår anslåtte brutto erstatningskostnader for hhv. hovedbransjen Yrkeskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. Til slutt blir det i kapitlene 7 og 8 redegjort for fordelingen av hhv. forsikringsrelaterte driftskostnader og allokert investeringsavkastning mellom bransjer, samt de prinsipper og metoder som er anvendt ved fastsettelsen av disse størrelser.

Vedleggene A–G inneholder tilleggsinformasjon til enkelte av kapitlene samt oversikter over sentrale deler av grunnlagsdataene.

I tilknytning til vedlegg A skal det nevnes at det er foretatt et par mindre justeringer i oversikten over de forsikringstekniske resultater for regnskapsår 2000. I bruttoregnskapet er opptjent premie oppjustert med 23 ½ mill. kr for hovedbransjen Yrkeskadeforsikringer. (Oppjusteringen av bruttopremien for de to delbransjene Yrkesulykkforsikringer og Yrkessykdomforsikringer er hhv. 17 ½ og 6 mill. kr.) I egenregningsregnskapet utgjør disse oppjusteringene ca. 50 prosent av de tilsvarende oppjusteringer i bruttoregnskapet. Oppjusteringene av opptjent premie medfører også marginale justeringer av enkelte andre poster i oversikten over de tekniske resultater for dette regnskapsåret.

1. Bransjeregnskapet pr. 31. desember 2001

1.1 Bruttoregnskapet pr. 31. desember 2001

I tabell 1.1 gis en oversikt over det forsikringstekniske bruttoresultatet for regnskapsåret 2001 for de seks skadeforsikringsselskapene sett under ett.

Tabell 1.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2001. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1364.5	1041.5	323.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning ¹⁾	471.3	359.2	112.2
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.4	16.9	4.5
Påløpne bruttoerstatninger	– 1648.2	– 1234.4	– 413.8
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1517.4	– 1212.3	– 305.1
– Brutto avviklingsresultat	– 130.8	– 22.0	– 108.7
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 211.4	– 160.7	– 50.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 2.4	22.5	– 24.9

1) Dette er kun en beregningsteknisk størrelse, noe som er nærmere forklart på side 4.

Tabellen viser at hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer kun har et beskjedent negativt forsikringsteknisk bruttoresultat i 2001 (– 2.4 mill. kr). For første gang på lenge er det forsikringstekniske bruttoresultatet i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer positivt (22.5 mill. kr), mens delbransjen Yrkessykdomforsikringer fortsatt fremstår med et negativt bruttoresultat (–24.9 mill. kr).

Både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er det forsikringstekniske bruttoresultatet vesentlig forbedret i forhold til 2000. Dette skyldes først og fremst en kraftig økning i de opptjente bruttopremier i løpet av det siste året. (For hovedbransjen er økningen på nærmere 255 mill. kr eller 22.9 prosent). I tillegg er brutto avviklingstap vesentlig lavere enn i foregående regnskapsår. (For hovedbransjen er tapet drøyt 50 mill. kr lavere enn i foregående regnskapsår.)

Av de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader på 211 mill. kr er 76 prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer, mens de resterende 24 prosent er allokert til delbransjen Yrkessykdomforsikringer. Videre utgjør de samlede brutto driftskostnader 15.5 prosent av de samlede bruttopremier. Hvis kostnadsprosenten alternativt beregnes i prosent av opptjente bruttopremier eksklusive det a priori forventede RTV-bidraget (dvs. i prosent av 10/22-deler av de opptjente bruttopremier angitt i tabell 1.1), blir kostnadsprosenten 34.1 for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

Siden de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader er fordelt mellom delbransjene i samme forhold som de opptjente bruttopremier, vil de forannevnte kostnadsprosenten nødvendigvis bli de samme for de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.²

Ved vurderingen av størrelsen på de brutto kostnadsprosenten som kan beregnes på grunnlag av tabell 1.1, bør det tas høyde for at selskapenes bruttopremier i 2001 fortsatt ikke er tilstrekkelige til å dekke de anslåtte brutto erstatningskostnader. Med bakgrunn i dette kan det være av interesse å anvende en annen målestokk for selskapenes forsikringsrelaterte brutto driftskostnader. Velges de anslåtte brutto erstatningskostnader inklusive forventet RTV-refusjon som målestokk, blir den alternative "kostnadsprosenten" 13.9 for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett. For delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer utgjør brutto driftskostnader hhv. 13.3 og 16.6 prosent av delbransjenes anslåtte brutto erstatningskostnader for regnskapsåret 2001.³ Hvis de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader derimot regnes i prosent av anslåtte brutto erstatningskostnader eksklusive forventet RTV-refusjon, blir kostnadsprosenten 30.7 for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett og hhv. 29.2 og 36.6 for de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Det vises for øvrig til redegjørelsen for beregningen av de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i kapittel 7.

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning (årgjennomsnitt) benyttet som beregningsgrunnlag. Den forsikringstekniske rente som er anvendt på dette beregningsgrunnlaget, er den samme som den rente som benyttes ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. oversikten i kapittel 8. Av den samlede beregningstekniske brutto investeringsavkastning på 471 mill. kr er 76.2 prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer, mens 23.8 prosent er tilordnet delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

I denne sammenheng skal det påpekes at størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning strengt tatt bare har mening i de tilfeller der skadeforsikringsselskapene ikke avgir noe av den tegnede bruttoforretning til sine reassurandører. I de tilfeller der selskapene avgir deler av den tegnede forretning, noe som er tilfelle for de aktuelle selskap, vil ikke selskapene forvalte reassurandørenes andeler av hhv. brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Det er således først og fremst for illustrasjonsformål at størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er innarbeidet i det forsikringstekniske bruttoregnskapet. I tillegg kan det argumenteres for at det på denne måten etableres en større grad av symmetri mellom de forsikringstekniske resultatregnskaper på hhv. bruttobasis og egenregningsbasis.

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av de bruttoerstatninger som betales i løpet av et regnskapsår til Rikstrygdeverket innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår. Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt ha renteinntekter av den forvaltede RTV-refusjonen i et halvt år, noe det er tatt

² Det kan likevel bli noen mindre forskjeller, noe som skyldes metoden som er benyttet for beregning av brutto driftskostnader. Den anvendte metoden innebærer at man først beregner brutto driftskostnader pr. forsikret (i hele kroner) – for både hovedbransjen og de to delbransjene – og deretter multipliserer med antall forsikrede.

³ Den alternative fastsettelsen av "kostnadsprosenten" for regnskapsåret 2001 tilsvarer hva den ordinære kostnadsprosenten ville ha vært, dersom selskapene hadde fastsatt bruttopremiene i samsvar med en (forventet) brutto skadeprocent på 100. Dette innebærer imidlertid ikke at det er tatt standpunkt til hvilket nivå skadeprocenten for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer bør ligge på.

høyde for i bransjeregnskapet. Også i dette tilfellet benyttes den samme forsikringstekniske rente som ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. drøftingen i kapittel 8. Av tabell 1.1 fremgår det at renteinntektene på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger utgjør 21.4 mill. kr for regnskapsår 2001. Av dette beløpet er 16.9 mill. kr relatert til betalte bruttoerstatninger for yrkesulykker, mens 4.5 mill. kr gjelder betalte bruttoerstatninger for yrkessykdommer.

Som allerede anført er de anslåtte brutto erstatningskostnader for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer i 2001 fortsatt høyere enn de opptjente bruttopremier for dette regnskapsåret. Tilsvarende gjelder for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett er anslått brutto skadeprosent (dvs. de anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjente bruttopremier) ca. 111 for regnskapsåret 2001. På grunn av fortsatt betydelig avviklingstap på bruttobasis er den påløpne brutto skadeprosenten ca. 9 ½ prosentpoeng høyere enn dette. Videre er anslått brutto skadeprosent betydelig høyere (ca. 22 prosentpoeng) i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer enn i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. På grunn av spesielt store avviklingstap for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer i 2001 er imidlertid påløpt brutto skadeprosent betydelig høyere for denne delbransjen enn for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer, jf. oversikten i tabell 1.2.

Tabell 1.2. Brutto skadeprosent for regnskapsår 2001. Prosent.

	Yrkesskadeforsikringer	Yrkesulykkeforsikringer	Yrkessykdomsforsikringer
Anslått brutto skadeprosent	111.2	116.4	94.5
Påløpt brutto skadeprosent	120.8	118.5	128.1

1.2 Egenregningsregnskapet pr. 31. desember 2001

Tabell 1.3 gir en oversikt over det forsikringstekniske resultatet for egen regning (f.e.r.) for regnskapsåret 2001. Oversikten omfatter de seks skadeforsikringsselskapene sett under ett.

For regnskapsåret 2001 viser det forsikringstekniske resultatet for egen regning et lite overskudd (17.9 mill. kr) for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett. I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er overskuddet beregnet til 50.4 mill. kr. mens det i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er fastslått et underskudd på 32.5 mill. kr.

I denne sammenheng er det verdt å merke seg at regnskapsårets gjenforsikringsresultat er positivt. Reassurandørenes andel av bruttoerstatninger påløpt i 2001 overstiger disses andel av de opptjente bruttopremier med 113.6 mill. kr. (De avgitte premier utgjør 472.7 mill. kr, mens reassurandørenes andel av de påløpne bruttoerstatninger er 586.3 mill. kr.) Videre har de seks selskapene i 2001 mottatt 111.4 mill. kr i provisjoner fra sine reassurandører. (Dette beløpet utgjør mer enn 50 prosent av de beregnede brutto driftskostnader.)

På den annen side er andelen av samlet investeringsavkastning (330.6 mill. kr.) som er allokert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer over 140 mill. kr lavere enn den beregnings-tekniske brutto investeringsavkastning for denne hovedbransjen (471.3 mill. kr).

Det skal også nevnes at den delen av selskapenes samlede sikkerhetsavsetninger i vid forstand som er allokert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har økt med 64 mill. kr i løpet av 2001.

Tabell 1.3. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 2001. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	891.8	673.7	218.1
Andel av allokert investeringsavkastning	330.6	247.0	83.6
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.4	16.9	4.5
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 1061.9	– 786.0	– 275.9
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 1010.1	– 809.1	– 201.0
– Avviklingsresultat f.e.r.	– 51.7	23.1	– 74.9
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 100.0	– 75.3	– 24.8
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. før endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	82.0	76.4	5.6
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 64.1	– 26.0	– 38.0
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etter endr. i sikkerhetsavsetn. mv.	17.9	50.4	– 32.5

Ved hjelp av tabell 1.3 kan anslått og påløpt skadeprosent for egen regning for regnskapsåret 2001 beregnes til hhv. 113.3 og 119.1 for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett. Anslått skadeprosent for egen regning er således noe høyere (2.1 prosentpoeng) enn anslått brutto skadeprosent. Når det gjelder påløpt skadeprosent er forholdet motsatt, idet påløpt skadeprosent for egen regning er 1.7 prosentpoeng lavere enn påløpt brutto skadeprosent.

Også for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er anslått skadeprosent for egen regning noe høyere enn anslått brutto skadeprosent, mens påløpt skadeprosent for egen regning er noe lavere enn påløpt brutto skadeprosent. For delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er imidlertid både anslått og påløpt skadeprosent for egen regning lavere enn de tilsvarende skadeprosenter basert på bruttostørrelser.

Tabell 1.4. Skadeprosenter f.e.r. for regnskapsår 2001. Prosent.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Anslått skadeprosent f.e.r.	113.3	120.1	92.2
Påløpt skadeprosent f.e.r.	119.1	116.7	126.5

Boks 1. Definisjoner mv. av størrelsene anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader.

Anslåtte brutto erstatningskostnader og påløpne brutto erstatningskostnader

Begrepene anslåtte brutto erstatningskostnader (anslått brutto skadeprosent) og påløpne brutto erstatningskostnader (påløpt brutto skadeprosent) anvendes gjentatte ganger i den foreliggende rapporten om bransjeregnskapet for Yrkesskadeforsikringer. Nedenfor blir det gitt noen definisjoner av og kommentarer til disse begrepene.

Anslåtte brutto erstatningskostnader

Med anslåtte brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes summen av betalte bruttoerstatninger for skader inntruffet i løpet av skadeåret og de brutto erstatningsavsetninger som er foretatt for å dekke skader som er inntruffet i løpet av skadeåret men som på betraktningstidspunktet ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet. De sistnevnte skader inndeles vanligvis i to grupper:

- skader som er meldt til forsikringsselskapet, men der behandlingen av skadesaken ennå ikke er avsluttet i forsikringsselskapet (de såkalte RBNS-skader),
- skader som er inntruffet men ennå ikke meldt til forsikringsselskapet (de såkalte IBNR-skader).

Anslaget på brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår blir oppdatert etterhvert som forsikringsselskapet får mer informasjon om den aktuelle skadeårgangen. Ved utarbeidingen av slike anslag benytter selskapet som regel informasjon fra flere kilder, herunder bl.a. erfaringene fra tidligere skadeårganger, kunnskap om forhold som vil påvirke utviklingen av gjennomsnittlig (brutto) erstatningsbeløp eller erstatningsbeløpene relatert til spesielle typer av skader som faller inn under den aktuelle skadeforsikringsbransje mv.

Med anslått brutto skadeprosent for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes skadeårets anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for den samme årgangen. Anslått brutto skadeprosent vil nødvendigvis bli oppdatert i takt med oppdateringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader.

Påløpne brutto erstatningskostnader

Med påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår menes summen av følgende størrelser:

- de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret uavhengig av hvilket skadeår disse bruttoerstatningene er relatert til,
- brutto erstatningsavsetningene for alle skader som er inntruffet innen utløpet av regnskapsåret (uavhengig av i hvilket skadeår skaden har inntruffet) men som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet, fratrasket brutto erstatningsavsetningene for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Boks 1 (forts.).

De påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår vil bli fastsatt en gang for alle og vil – i motsetning til de anslåtte brutto erstatningskostnader – ikke være gjenstand for (årlige) oppdateringer.

Med påløpt brutto skadeprosent for et gitt regnskapsår menes regnskapsårets påløpte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for regnskapsåret. Også den påløpte brutto skadeprosent (for gitt regnskapsår) vil være fastsatt en gang for alle.

Sammenhengen mellom anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader

En finere inndeling av de komponenter som til sammen utgjør de påløpne bruttoerstatninger er følgende:

- (1) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret,
- (2) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet før det aktuelle regnskapsåret,
- (3) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet i løpet av regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (4) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet før det aktuelle regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (5) brutto erstatningsavsetninger for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Av dette følger:

- De påløpne brutto erstatningskostnader for det aktuelle regnskapsår er lik summen av postene (1)–(4) fratrasket post (5).
- De anslåtte brutto erstatningskostnader slik dette anslaget utarbeides ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret er lik summen av postene (1) og (3).
- Brutto avviklingsresultat for det aktuelle regnskapsår defineres som post (5) fratrasket summen av postene (2) og (4).

For det aktuelle regnskapsår gir dette videre følgende definisjonssammenheng:

$$\text{Påløpne bruttoerstatninger} = \text{Anslåtte bruttoerstatninger} - \text{Brutto avviklingsresultat}$$

Hvis avviklingsresultatet er positivt, vil de påløpne bruttoerstatninger være mindre enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

Hvis avviklingsresultatet er negativt, vil de påløpne bruttoerstatninger være større enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

1.3 Utviklingen av de forsikringstekniske avsetninger i løpet av 2001

Utviklingen fra utløpet av 2000 til utløpet av 2001 i de forsikringstekniske avsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er vist i tabell 1.5.A.

Tabell 1.5.A. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2000 og 2001.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.

	Pr. 31.12.2000	Pr. 31.12.2001
Brutto premieavsetning	295.4	378.7
Brutto erstatningsavsetning	6742.0	7176.0
Premieavsetning f.e.r.	238.7	288.7
Erstatningsavsetning f.e.r.	3868.0	4182.5
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	503.8	514.7
Reassuranseavsetning	76.5	104.2
Administrasjonsavsetning	216.6	242.0
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	4903.5	5332.1

Av tabell 1.5.A fremgår det bl.a. at de samlede forsikringstekniske avsetninger for egen regning økte med 428.5 mill. kr (dvs. 8.7 prosent) fra utløpet av 2000 til utløpet av 2001.

Videre fremgår det at selskapenes samlede brutto erstatningsavsetninger i løpet av 2001 økte med 434.0 mill. kr (6.4 prosent), mens økningen i erstatningsavsetninger for egen regning var 314.5 mill. kr (8.1 prosent) i samme periode. Det kan i denne forbindelse nevnes at omfanget av disse selskapenes samlede reassuransedekninger er tilnærmet uendret fra 2000 til 2001.

Tilsvarende oversikter over utviklingen av de forsikringstekniske avsetninger i løpet av 2001 for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer er gitt ved tabellene 1.5.B og 1.5.C.

De samlede forsikringstekniske avsetninger for egen regning relatert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer økte med 199.9 mill. kr (5.4 prosent) i løpet av 2001. I samme periode var økningen i de forsikringstekniske avsetninger for egen regning 228.6 mill. kr (19.4 prosent) i delbransjen Yrkessykdomforsikringer.

Økningen i brutto erstatningsavsetninger fra utløpet av 2000 til utløpet av 2001 var hhv. 275.4 mill. kr (5.4 prosent) og 158.6 mill. kr (10.1 prosent) i de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. Den tilsvarende økningen i erstatningsavsetningene for egen regning var hhv. 132.1 mill. kr og 182.4 mill. kr. I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer var dermed den prosentvise endringen i erstatningsavsetningene for egen regning lavere enn den prosentvise endringen i brutto erstatningsavsetning. I delbransjen Yrkessykdomforsikringer var derimot den prosentvise endringen i erstatningsavsetningen for egen regning betydelig høyere enn den tilsvarende endringen i brutto erstatningsavsetning.

*Tabell 1.5.B. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2000 og 2001.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2000	Pr. 31.12.2001
Brutto premieavsetning	221.6	284.2
Brutto erstatningsavsetning	5169.1	5444.5
Premieavsetning f.e.r.	174.8	216.7
Erstatningsavsetning f.e.r.	2935.8	3067.9
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	391.6	384.0
Reassuranseavsetning	57.0	76.5
Administrasjonsavsetning	164.1	178.1
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	3723.4	3923.3

*Tabell 1.5.C. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2000 og 2001.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2000	Pr. 31.12.2001
Brutto premieavsetning	73.8	94.5
Brutto erstatningsavsetning	1572.9	1731.5
Premieavsetning f.e.r.	63.9	72.0
Erstatningsavsetning f.e.r.	932.2	1114.6
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	112.2	130.7
Reassuranseavsetning	19.4	27.7
Administrasjonsavsetning	52.5	63.8
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	1180.2	1408.8

En samlet oversikt over de forsikringstekniske resultater (både brutto og for egen regning) for regnskapsårene 1991–2001 er gitt i vedlegg A.

Utfyllende oversikter over utviklingen gjennom perioden 1991–2001 av de forsikringstekniske avsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer med tilhørende delbransjer er gitt i vedlegg B.

2. Brutto- og egenregningsresultater for regnskapsårene 1991–2001

2.1 Forsikringstekniske bruttoresultater

I tabell 1.1 foran er det vist at de seks skadeforsikringsselskapene i regnskapsåret 2001 hadde et svakt negativt forsikringsteknisk bruttoresultat på ca. 2 ½ mill. kr. Det forsikringstekniske bruttoresultatet er dermed kraftig forbedret både i forhold til foregående regnskapsår og i forhold til regnskapsårene 1997–1999. For de fire regnskapsårene 1997–2000 sett under ett var det akkumulerte forsikringstekniske underskuddet nærmere 2.7 mrd. kr.

For regnskapsårene 1991–2001 sett under ett har selskapene erfart et samlet negativt bruttoresultat på drøyt 1975 mill. kr. Det er de dårlige resultatene for regnskapsårene 1997–2000 som er hovedårsak til det negative resultatet for hele perioden sett under ett, jf. tabell 2.1.

Tabell 2.1 viser også hvorledes det forsikringstekniske bruttoresultatet for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er fordelt på de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkes sykdomsforsikringer. Denne oversikten omfatter imidlertid kun regnskapsårene 1994–2001. Av tabellen fremgår det at samlet negativt bruttoresultat for regnskapsårene 1994–2001 også beløper seg til drøyt 1975 mill. kr. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har i denne perioden et samlet negativt bruttoresultat på drøyt 2330 mill. kr som følge av store negative bruttoresultater i hvert av regnskapsårene 1996–2000. I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er imidlertid bruttoresultatet positivt med ca. 355 mill. kr dersom hele perioden betraktes under ett – til tross for negative bruttoresultater i de fire siste regnskapsårene.

Tabell 2.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat 1991–2001. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 43.8	–	–
1992	– 5.5	–	–
1993	51.7	–	–
1994	222.2	85.3	137.0
1995	326.2	138.2	188.0
1996	160.9	– 125.2	286.2
1997	– 430.6	– 434.5	4.0
1998	– 924.8	– 791.7	– 133.2
1999	– 1021.5	– 919.2	– 102.3
2000	– 308.9	– 308.3	– 0.6
2001	– 2.4	22.5	– 24.9
Sum 1994–2001	– 1978.9	– 2332.9	354.2
Sum 1991–2001	– 1976.5	–	–

Hovedårsaken til de negative tekniske bruttoresultatene er å finne i det forhold at de opptjente bruttopremiene ikke har vært tilstrekkelige til å dekke de påløpne brutto erstatningskostnader. Dette gjelder spesielt for regnskapsårene 1997–2000, der kombinasjonen av følgende to forhold har bidratt til at de negative utslagene har blitt særlig store:

- Et markert fall i brutto premieinntekter sammenliknet med nivået i regnskapsårene 1994 og 1995.
- En sterk økning i de påløpne brutto erstatningskostnader bl.a. som følge av store negative avviklingsresultater.⁴

Som en konsekvens av de nevnte forhold økte påløpt brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra et nivå på ca. 75–100 for regnskapsårene 1991–1996 via ca. 160 i regnskapsår 1997 til rundt 230 for regnskapsårene 1998 og 1999, jf. tabell 2.2.A.

Fra 1999 til 2001 har imidlertid påløpt brutto skadeprosent falt fra ca. 230 via drøyt 150 til ca. 120. Dette skyldes for det første en markert økning i de opptjente bruttopremier i løpet av disse to årene – både sett under ett (50.9 prosent) og pr. forsikret (61.9 prosent) – og for det andre betydelig lavere avviklingstap i regnskapsårene 2000 og 2001 enn i regnskapsårene 1998 og 1999.

*Tabell 2.2.A. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosenter.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1991	836.3	795.1	95.1 pst
1992	1020.4	1039.6	101.9 pst
1993	1075.0	1043.0	97.0 pst
1994	1058.2	897.3	84.8 pst
1995	1016.0	774.0	76.2 pst
1996	896.3	800.3	89.3 pst
1997	802.9	1278.1	159.2 pst
1998	820.3	1854.5	226.1 pst
1999	904.3	2083.8	230.4 pst
2000	1110.2	1693.5	152.5 pst
2001	1364.5	1648.2	120.8 pst
Sum 1991–2001	10904.4	13907.4	127.5 pst

I tabellene 2.2.B og 2.2.C gis tilsvarende sammenlikninger av opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Disse oversiktene er imidlertid begrenset til regnskapsårene 1994–2001.

Utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har likhetstrekk med utviklingen som de seks selskapene har erfart hva angår hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Imidlertid startet den negative utviklingen tidligere i denne delbransjen. I regnskapsårene 1994 og 1995 lå påløpt brutto skadeprosent for Yrkesulykkeforsikringer på rundt 90–95, for deretter å øke kraftig til hhv. 128 og 183 i regnskapsårene 1996 og 1997 og

⁴ Mer detaljerte opplysninger om oppjusteringen av brutto erstatningsavsetninger og brutto erstatningskostnader relatert til de tidligere skadeårganger gis i forbindelse med drøftingen i kapitlene 4–6.

videre til hhv. 240 og drøyt 250 i regnskapsårene 1998 og 1999. Fra 1999 til 2001 har påløpt skadeprosent blitt redusert fra ca. 250 til snaut 120, dvs. blitt mer enn halvert.

Fra 1999 til 2000 falt påløpt brutto skadeprosent markert – fra drøyt 250 til ca. 165. Årsakene til dette fallet er de samme som for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

*Tabell 2.2.B. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1994	704.4	669.1	95.0 pst
1995	718.2	640.8	89.2 pst
1996	639.4	816.6	127.7 pst
1997	571.9	1047.0	183.1 pst
1998	623.3	1497.9	240.3 pst
1999	688.8	1730.0	251.2 pst
2000	849.3	1370.0	161.3 pst
2001	1041.5	1234.4	118.5 pst
Sum 1994–2001	5836.8	9005.8	154.3 pst

*Tabell 2.2.C. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

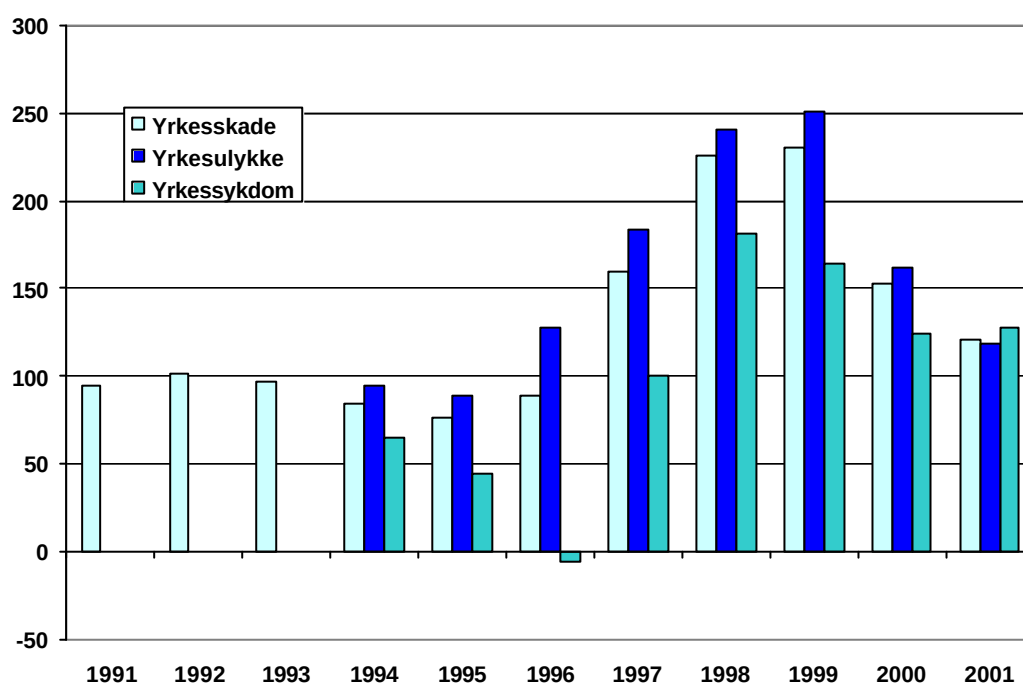
Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1994	353.8	228.1	64.5 pst
1995	297.7	133.3	44.8 pst
1996	256.9	– 16.3	– 6.3 pst
1997	231.0	231.1	100.0 pst
1998	197.1	356.6	181.0 pst
1999	215.5	353.8	164.2 pst
2000	260.9	323.6	124.0 pst
2001	323.0	413.8	128.1 pst
Sum 1994–2001	2135.9	2024.0	94.8 pst

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har påløpt brutto skadeprosent hatt en ganske annerledes utvikling. Bl.a. som følge av store positive avviklingsresultater for denne delbransjen i regnskapsårene 1995 og 1996 var påløpt brutto skadeprosent særlig lav i disse to regnskapsårene. For regnskapsåret 1996 var det positive avviklingsresultatet faktisk større enn anslått brutto erstatningskostnad, slik at påløpt brutto erstatningskostnad – og dermed også påløpt

brutto skadeprosent – ble negativ. I løpet av 1997 og 1998 økte imidlertid påløpt brutto skadeprosent kraftig til hhv. 100 og drøyt 180, for deretter å falle markert i løpet av de to neste regnskapsårene til hhv. 164 i 1999 og 124 i 2000. Fra 2000 til 2001 har påløpt brutto skadeprosent igjen økt noe (ca. 4 prosentpoeng). Årsakene til reduksjonen av påløpt brutto skadeprosent fra det høye nivået i regnskapsårene 1998 og 1999 er de samme som for hovedbransjen og delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.

I figur 2.1 nedenfor illustreres forskjellene mellom Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer hva angår utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i perioden 1994–2001. Videre vises utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i hele perioden 1991–2001 for hovedbransjen Yrkesskadeversikringer sett under ett.

Figur 2.1. Påløpne brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeversikringer og delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

I kapitlene 4–6 gis det mer detaljerte oversikter over utviklingen av de anslåtte brutto erstatningskostnader for hver av skadeårgangene 1991–2000.

2.2 Forsikringstekniske egenregningsresultater

Av tabell 2.3 nedenfor fremgår det at de seks skadeforsikringsselskapene for regnskapsårene 1991–2001 sett under ett har hatt et negativt forsikringsteknisk resultat for egen regning på 1268 mill. kr. For regnskapsårene 1991–1994 og 1997–2000 var de forsikringstekniske resultatene til dels meget negative, jf. spesielt regnskapsårene 1997–1999. På den annen side oppviste regnskapsårene 1995 og 1996 store positive forsikringstekniske resultater.

Av tabell 2.3 fremgår det videre at det først og fremst er i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer at det forsikringstekniske egenregningsresultatet har vært negativt for regnskapsårene 1994–2001, jf. det samlede forsikringstekniske resultatet på –1229 mill. kr.

I delbransjen Yrkessykdomforsikringer er det forsikringstekniske resultatet for egen regning positivt med 424 mill. kr dersom de åtte regnskapsårene betraktes under ett, noe som kan føres tilbake på de positive forsikringstekniske egenregningsresultatene for regnskapsårene 1995 og 1996.

Tabell 2.3. *Forsikringsteknisk resultat for egen regning 1991–2001. Mill. kr.*

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 143.5	–	–
1992	– 195.1	–	–
1993	– 124.6	–	–
1994	– 77.2	– 105.5	28.3
1995	337.4	144.1	193.3
1996	224.2	– 49.5	273.8
1997	– 285.9	– 277.6	– 8.3
1998	– 494.4	– 438.3	– 56.2
1999	– 419.2	– 441.7	22.4
2000	– 107.2	– 110.6	3.5
2001	17.9	50.4	– 32.5
Sum 1994–2001	– 804.4	– 1228.7	424.3
Sum 1991–2001	– 1267.6	–	–

Forskjellen mellom de forsikringstekniske bruttoresultater og de forsikringstekniske resultater for egen regning kan – for hvert regnskapsår – føres tilbake på følgende tre størrelser (sml. forspaltene i tabellene 1.1 og 1.3):

- gjenforsikringsresultatet,
- differansen mellom allokert investeringsavkastning og beregningsteknisk brutto investeringsavkastning,
- endringen i sikkerhetsavsetning mv.

I denne sammenheng skal gjenforsikringsresultatet forstås som summen av gjenforsikringsandelen av de påløpne brutto erstatningskostnader og tilbakeførte provisjoner fra gjenforsikrere fratrukket gjenforsikringsandelen av de opptjente bruttopremier.

Når det gjelder differansen mellom allokert investeringsavkastning og beregningsteknisk brutto investeringsavkastning kan det opplyses at beregningsgrunnlaget for den førstnevnte størrelsen består av de samlede forsikringstekniske avsetninger for egen regning, mens beregningsgrunnlaget for den sistnevnte størrelsen er summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Det anvendes imidlertid den samme forsikringstekniske rente på begge beregningsgrunnlag.

I tabell 2.4 gis en oversikt over utviklingen av de tre ovennevnte størrelser i perioden 1991–2001. Oversikten gjelder hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

Tabell 2.4. Komponenter i differansen mellom forsikringsteknisk bruttoresultat og forsikringsteknisk egenregningsresultat 1991–2001. Mill. kr.

Regnskapsår	Gjenforsikringsresultat	Differanse i investeringsavkastn.	Endring i sikkerhetsavsetn.
1991	1.2	1.7	– 102.6
1992	50.9	7.4	– 247.9
1993	– 2.2	8.9	– 183.0
1994	33.1	18.1	– 350.6
1995	20.3	25.1	– 34.2
1996	31.8	20.7	10.9
1997	110.7	15.1	18.8
1998	407.8	– 16.6	39.2
1999	625.2	– 74.8	51.8
2000	332.3	– 131.4	0.9
2001	225.1	– 140.7	– 64.1
Sum 1991–2001	1836.2	– 266.5	– 860.8

Av tabellen fremgår det at det samlede gjenforsikringsresultatet for hele perioden 1991–2001 er 1836 mill. kr. Av dette står bidragene fra regnskapsårene 1998–2001 for 1590 mill. kr.

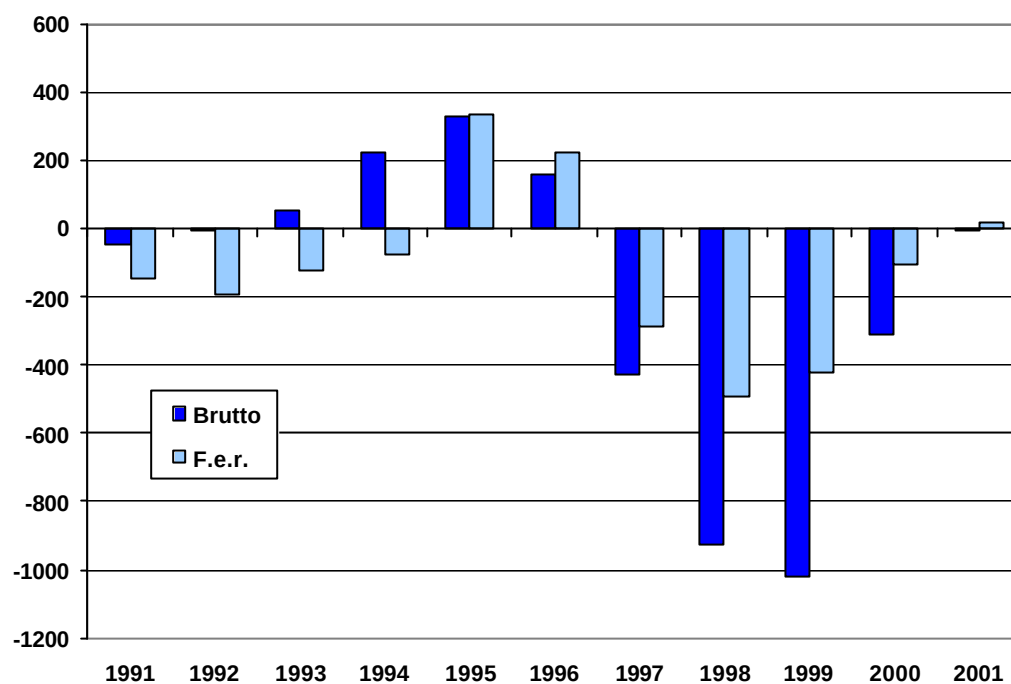
Videre viser tabellen at differansen mellom allokert investeringsavkastning og beregnings-teknisk brutto investeringsavkastning utgjør 267 mill. kr for regnskapsårene 1991–2001 sett under ett. Det forhold at denne differansen gradvis avtar fra og med regnskapsår 1995 for til slutt å bli negativ (for regnskapsårene 1998–2001), gjenspeiler at de seks selskapene i løpet av denne perioden har begynt å reassurere en større andel av den tegnede bruttoforretningen.

Når det gjelder den samlede endringen i sikkerhetsavsetninger mv. på ca. 860 mill. kr⁵, så tilsvarende denne (pr. forutsetning) de seks selskapenes sikkerhetsavsetninger mv. ved utløpet av 2001, jf. tabell 1.5.A.

I figur 2.2 sammenliknes utviklingen av det forsikringstekniske bruttoresultat og det forsikringstekniske resultat for egen regning for hele perioden 1991–2001. Sammenlikningen er begrenset til å gjelde hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

⁵ I tabell 2.4 er fortegnet negativt i de regnskapsårene der de tre selskapenes samlede sikkerhetsavsetninger øker, siden dette representerer en kostnad for selskapene.

Figur 2.2. Forsikringsteknisk bruttoresultat og egenregningsresultat 1991–2001. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.

3. Opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og skadeprosenter

I dette kapitlet gis noen hovedoversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2001. Oversiktene omfatter både samlede bruttopremier og brutto erstatningskostnader og premier og erstatningskostnader pr. forsikret. Mer detaljerte oversikter over utviklingstrekk hva angår brutto erstatningskostnader både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og de to delbransjene finnes i kapitlene 4–6.

3.1 Opptjente bruttopremier – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.1.A blir det vist hvorledes de seks selskapenes samlede opptjente bruttopremier har utviklet seg i perioden 1991–2001. Tabellen gir dessuten informasjon om antall forsikrede (i de seks selskapene) samt opptjent bruttopremie pr. forsikret i den samme perioden. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkforsikringer og Yrkessykdomforsikringer fremgår av tabellene 3.1.B og 3.1.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun årene 1994–2001.

Tabell 3.1.A. *Opptjente bruttopremier 1991–2001.
Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Antall forsikrede ¹⁾	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1991	836.3	1 022 525	818
1992	1020.4	1 178 314	866
1993	1075.0	1 225 744	877
1994	1058.2	1 234 829	857
1995	1016.0	1 338 246	759
1996	896.3	1 301 327	689
1997	802.9	1 394 795	576
1998	820.3	1 434 454	572
1999	904.3	1 392 258	650
2000	1110.2	1 298 204	855
2001	1364.5	1 297 191	1052

- 1) Når det gjelder nedgangen i antall forsikrede fra 1998 til 2000 synes en rimelig forklaring å være at utenlandske skadeforsikringsselskaper (som opererer i Norge gjennom en filial eller via grenseoverskridende virksomhet) i denne perioden økte sin markedsandel innen Yrkesskedeforsikringer. Den fortsatte stagnasjon i antall forsikrede i 2001 skyldes imidlertid at de mindre norske forsikringsselskaper (som ikke omfattes av bransjeregnskapet) har klart å øke sine markedsandeler.

Av tabell 3.1.A fremgår det bl.a. at bruttopremien pr. forsikret falt kraftig fra 1993 til 1997–1998 etter å ha ligget rundt 865–880 kr i årene 1992 og 1993. I 1997 og 1998 utgjorde bruttopremien pr. forsikret rundt 2/3 av bruttopremien pr. forsikret i 1992 og 1993. I løpet av årene 1999–2001 økte imidlertid bruttopremien pr. forsikret med nesten 85 prosent, noe som har medført at den i 2001 ligger 20 prosent over nivået fra 1993.

En tilsvarende utvikling kan registreres når det gjelder bruttopremien pr. forsikret i delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, jf tabellene 3.1.B og 3.1.C. Bruttopremien pr. forsikret for Yrkesulykkesforsikringer var imidlertid på sitt laveste i 1997.

*Tabell 3.1.B. Opptjente bruttopremier 1994–2001.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1994	704.4	570
1995	718.2	537
1996	639.4	491
1997	571.9	410
1998	623.3	434
1999	688.8	495
2000	849.3	654
2001	1041.5	803

*Tabell 3.1.C. Opptjente bruttopremier 1994–2001.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1994	353.8	286
1995	297.7	222
1996	256.9	197
1997	231.0	166
1998	197.1	137
1999	215.5	155
2000	260.9	201
2001	323.0	249

Når det gjelder den relative fordelingen av den samlede opptjente bruttopremien mellom delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, så har denne endret seg noe i løpet av perioden 1994–2001. Av tabell 3.2 fremgår det at andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, har økt fra i underkant av 67 prosent til ca. 76 ½ prosent i løpet av den nevnte perioden. I denne forbindelse skal det imidlertid påpekes at de første årene ble premien fastsatt for yrkesskadeproduktet som helhet og ikke separat for de to delbransjene. Premiefordelingen for denne perioden er basert på hvorledes selskapene på det aktuelle tidspunkt mente erstatningskostnadene ville fordele seg mellom de to delbransjene. Senere har den stadige økningen i andelen yrkesulykker medført en tilsvarende glidning i premiefordelingen.

Tabell 3.2. Relativ fordeling av opptjente bruttopremier 1994–2001. Prosent.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Andeler av samlet opptjent bruttopremie	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	66.6	33.4
1995	70.7	29.3
1996	71.3	28.7
1997	71.2	28.8
1998	76.0	24.0
1999	76.2	23.8
2000	76.5	23.5
2001	76.3	23.7

3.2 Anslåtte brutto erstatningskostnader – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.3.A blir det vist hvorledes de seks selskaperenes anslåtte brutto erstatningskostnader har utviklet seg i perioden 1991–2001. Tabellen gir informasjon både om de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader og om anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer fremgår av tabellene 3.3.B og 3.3.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2001.

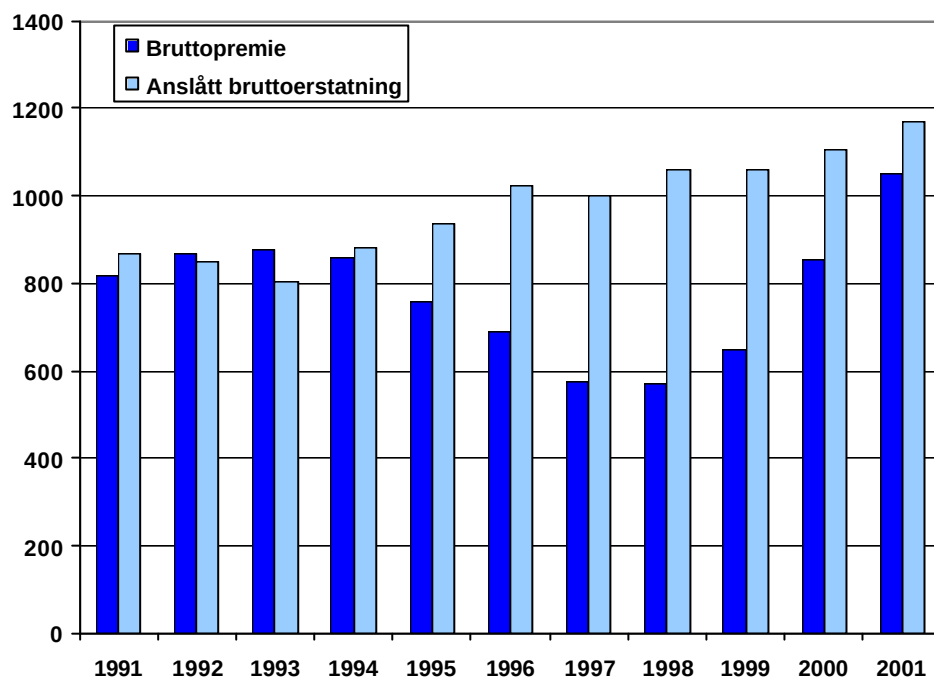
Det skal presiseres at for alle skadeårganger er dataene over brutto erstatningskostnader som presenteres i tabellene 3.3.A–C og 3.4 basert på anslag pr. 31. desember 2001.

Tabell 3.3.A. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1991–2001. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1991	889.3	870
1992	1003.6	852
1993	986.7	805
1994	1088.5	882
1995	1255.9	938
1996	1334.1	1025
1997	1398.2	1002
1998	1523.7	1062
1999	1477.5	1061
2000	1432.6	1104
2001	1517.4	1170

Av tabell 3.3.A fremgår det at mens anslaget på brutto erstatningskostnad pr. forsikret for Yrkesskadeforsikringer sett under falt noe fra 1991 (870 kr) til 1993 (805 kr), har dette anslaget siden økt år for år (med et unntak for 1997) og utgjør 1170 kr for skadeårgang 2001. Det vises også til figur 3.1, der utviklingen av brutto erstatningskostnader pr. forsikret i perioden 1991–2001 blir sammenliknet med utviklingen av opptjent bruttopremie pr. forsikret i samme periode.

Figur 3.1. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Beløp i kr.

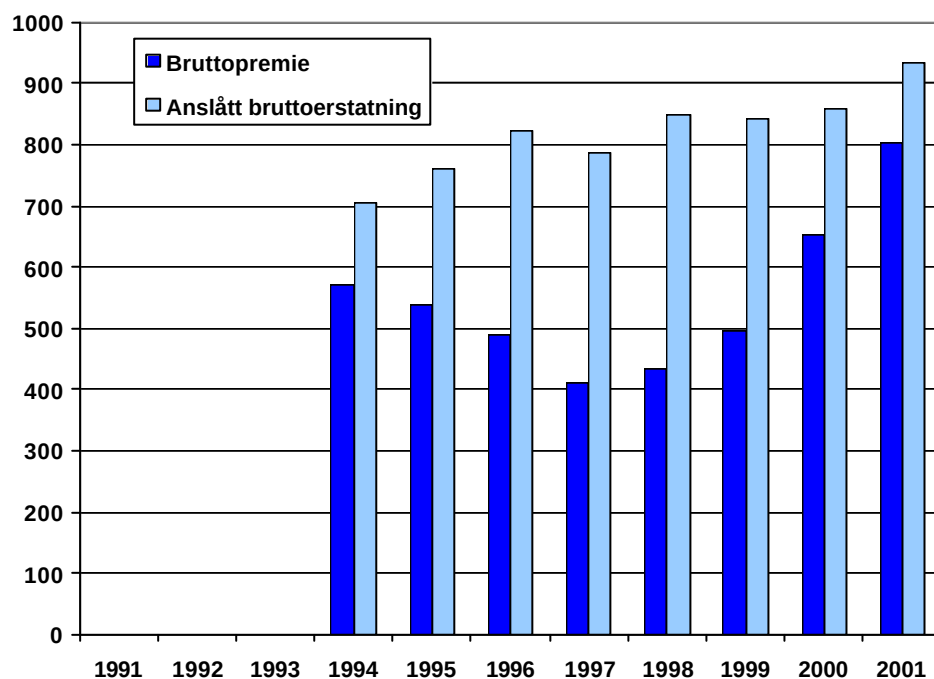
En tilsvarende utvikling har funnet sted i delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer:

- For delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret økt fra snaut 710 kr for skadeårgang 1994 til 935 kr pr. forsikret for skadeårgang 2001, jf. tabell 3.3.B og figur 3.2.
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er det registret en økning i anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret fra ca. 175 kr for skadeårgang 1994 til rundt 240 kr pr. forsikret for årgangene 2000 og 2001, jf. tabell 3.3.C samt figur 3.3.

Tabell 3.3.B. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2001.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	871.6	706
1995	1018.0	761
1996	1072.3	824
1997	1099.7	788
1998	1218.7	850
1999	1173.3	843
2000	1116.8	860
2001	1212.3	935

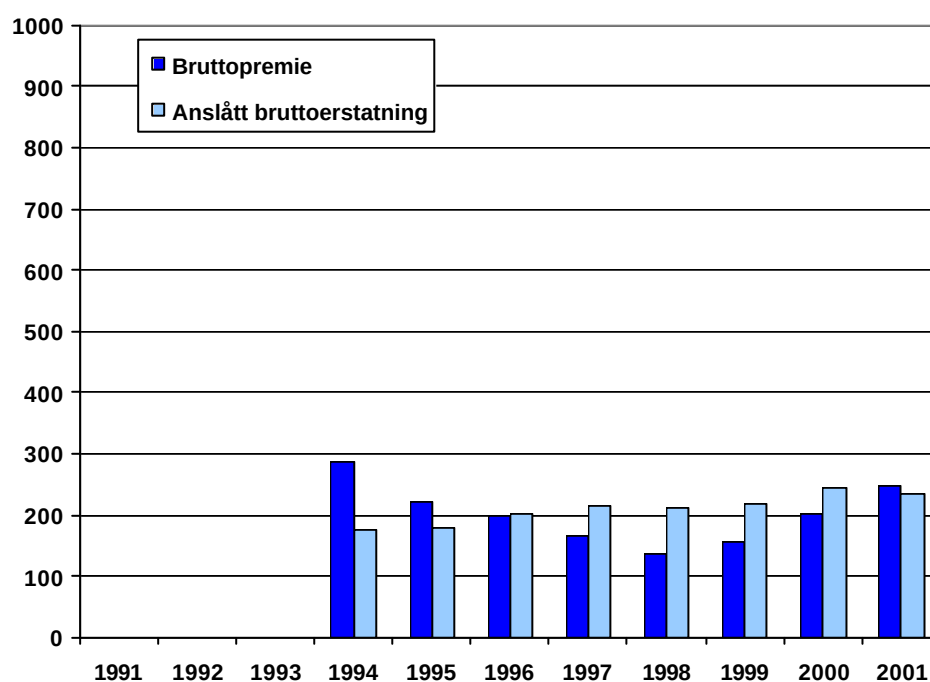
Figur 3.2. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.C. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2001.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	216.9	176
1995	238.0	178
1996	261.8	201
1997	298.6	214
1998	305.0	213
1999	304.1	218
2000	315.8	243
2001	305.1	235

Figur 3.3. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Beløp i kr.

En oversikt over den relative fordelingen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader mellom delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer for skadeårgangene 1994–2001 er gitt i tabell 3.4.

Tabell 3.4. Relativ fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2001. Prosent.

Skadeårgang	Andeler av samlet anslått brutto erstatning	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	80.1	19.9
1995	81.1	18.9
1996	80.4	19.6
1997	78.7	21.3
1998	80.0	20.0
1999	79.4	20.6
2000	78.0	22.0
2001	79.9	20.1

Av tabellen fremgår det at andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har variert mellom 78 og 81 prosent i perioden 1994–2001. Andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har således vært klart høyere enn andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til denne bransjen, men denne differansen har avtatt betydelig i løpet av perioden 1994–2001, jf. tabell 3.2.

I tilknytning til tabell 3.4 skal det for øvrig bemerkes at for alle skadeårganger er den beregnede fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader basert på de sist tilgjengelige data (dvs. anslag pr. 31. desember 2001). Følgelig må det forventes at denne fordelingen vil bli justert også i forbindelse med fremtidige rapporteringstidspunkter.

3.3 Anslåtte brutto skadeprosenter

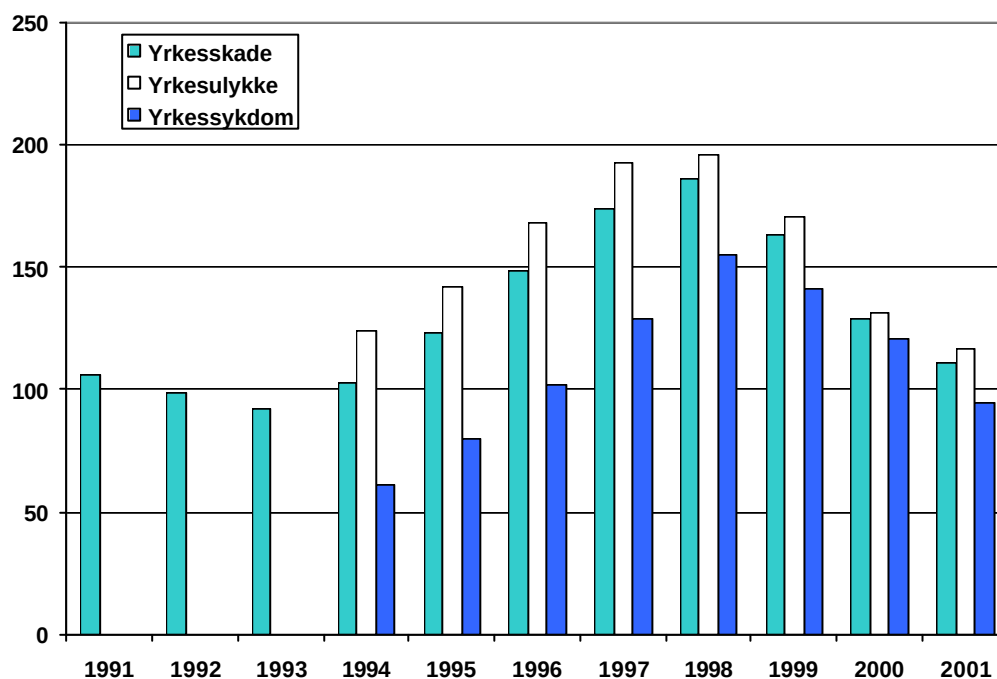
I tabell 3.5 gis en oversikt over anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2001, slik disse er fastsatt ved utløpet av 2001. Oversikten omfatter både hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene. Dataene for delbransjene dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2001. En tilsvarende illustrasjon er gitt i figur 3.4.

Av tabell 3.5 og figur 3.4 fremgår det at det er en kraftig økning i anslått brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra 1993 til 1998, etter en viss nedjustering fra skadeårgang 1991 (106 prosent) til skadeårgang 1993 (92 prosent). For skadeårgang 1998 er anslaget på brutto skadeprosent drøyt 185. For de tre siste skadeårgangene (1999–2001) er imidlertid anslaget på brutto skadeprosent betydelig lavere, noe som først og fremst har sammenheng med de markerte økninger i bruttopremiene i løpet av denne perioden. For 2001–årgangen er brutto skadeprosent etter dette foreløpig anslått til 111.

Tabell 3.5. Anslåtte brutto skadeprosjenter pr. 31. desember 2001.

Skadeårgang	Yrkesskedeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	106.3	—	—
1992	98.4	—	—
1993	91.8	—	—
1994	102.9	123.7	61.3
1995	123.6	141.7	79.9
1996	148.9	167.7	101.9
1997	174.1	192.3	129.2
1998	185.8	195.5	154.8
1999	163.4	170.4	141.1
2000	129.0	131.5	121.1
2001	111.2	116.4	94.5

Figur 3.4. Anslåtte brutto skadeprosjenter for skadeårgangene 1991–2001. Estimert pr. 31. desember 2001. Prosent.

Også for delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er det en markert økning i de anslåtte brutto skadeprosjenter frem til 1998-årgangen:

- For Yrkesulykkedeforsikringer økte anslått brutto skadeprosjent fra snaut 125 for skadeårgang 1994 til 195 for skadeårgang 1998.

- For Yrkessykdomsforsikringer økte anslått brutto skadeprosent fra drøyt 60 for skadeårgang 1994 til 155 for skadeårgang 1998.

Også for de to delbransjene er anslaget på brutto skadeprosent blitt gradvis lavere i løpet av de tre siste skadeårgangen. For delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er anslått skadeprosent i løpet av disse årgangene redusert fra 195 til 116. For delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er skadeprosenten i samme periode redusert fra 155 til 95.

Avslutningsvis skal det bemerkes at det er til dels betydelig avvik mellom de årgangsspesifikke anslåtte brutto skadeprosenter som er angitt i tabell 3.5 og de årlige påløpne brutto skadeprosenter som er angitt i tabellene 2.2.A–C. Dette forholdet henger sammen med de årlige avviklingstap eller avviklingsgevinster som selskapene erfarer. Videre er det registrert til dels betydelige justeringer av de anslåtte brutto skadeprosenter fra utløpet av de respektive skadeårganger fram til utløpet av 2001. En nærmere dokumentasjon av disse utviklingstrekkene er gitt i kapitlene 4–6.

Oversiktene over opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader mv. som er presentert i avsnittene 3.1–3.3 foran er basert på nominelle størrelser (dvs. størrelser målt i løpende priser). Dette innebærer at det må vises varsomhet ved sammenlikninger over tid av både premier og erstatningskostnader siden det også må tas høyde for effekter av den underliggende inflasjonen.

I vedlegg G gis det noen illustrasjoner på utviklingen av inflasjonskorrigerte bruttopremier og brutto erstatningskostnader og en sammenlikning/vurdering av forskjellene mellom de nominelle og de inflasjonskorrigerte premie- og erstatningsstørrelser.

4. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesskadeforsikringer

Nedenfor gis oversikter over bl.a. hvordan anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har utviklet seg over tid. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt i kapitlene 5 og 6.

Tabell 4.1 gir en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2001 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2000 og 2001. Tabell 4.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1991–2001) har utviklet seg.

Av tabell 4.1 fremgår bl.a. følgende:

- For alle skadeårganger, med unntak av årgangene 1993, 1999 og 2000, har det vært til dels betydelige oppjusteringer av anslagene på brutto erstatningskostnader fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2001. Oppjusteringene har vært spesielt store for skadeårgangene 1991 og 1995–1998.
- For alle skadeårganger, med unntak av årgangene 1993, 1996 og 2000, har de anslåtte brutto erstatningskostnader blitt oppjustert også i løpet av 2001. Disse oppjusteringene er størst for skadeårgang 1991 (ca. 5 ¾ prosent). Den samlede oppjusteringen av anslåtte erstatningskostnader fra utløpet av 2000 til utløpet av 2001 tilsvarer avviklingstapet for regnskapsåret 2001, jf. også tabell 4.5.

*Tabell 4.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2000	pr. 31.12.2001
1991	795.1	841.1	889.3
1992	968.8	979.8	1003.6
1993	1055.2	987.2	986.7
1994	1034.6	1065.3	1088.5
1995	952.7	1212.9	1255.9
1996	892.2	1339.3	1334.1
1997	1069.2	1353.6	1398.2
1998	1346.4	1500.7	1523.7
1999	1499.5	1468.5	1477.5
2000	1511.0	1511.0	1432.6
2001	1517.4	–	1517.4

Når det gjelder tabell 4.2 kan følgende utviklingstrekk registreres:

- Oppjusteringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader har også medført kraftige oppjusteringer i de anslåtte brutto skadeprosenter for et flertall av skadeårgangene. Som

følge av den markerte reduksjonen i de opptjente bruttopremier frem til 1998, samt det forhold at selskapene har måttet bruke flere år på å få premiene tilbake til nivået fra 1993, ligger nivået på de anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1995–2000 svært høyt (124–186) ved utløpet av 2001.

Tabell 4.2. *Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2000	pr. 31.12.2001
1991	95.1	100.6	106.3
1992	94.9	96.0	98.4
1993	98.2	91.8	91.8
1994	97.8	100.7	102.9
1995	93.8	119.4	123.6
1996	99.5	149.4	148.9
1997	133.2	168.6	174.1
1998	164.1	182.9	185.8
1999	165.8	162.4	163.4
2000	136.1	136.1	129.0
2001	111.2	–	111.2

I de to foregående tabellene er det vist hvorledes anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter har utviklet seg fra utløpet av de respektive skadeårganger frem til utløpet av 2001 (siste rapporteringstidspunkt). Det er imidlertid av interesse også å kartlegge hvordan de anslåtte brutto erstatningskostnader – ved et gitt rapporteringstidspunkt – er fordelt mellom de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS–avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR–avsetninger).

I tabellene 4.3 og 4.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2001 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1991–2001) på de tre forannevnte komponenter. Tabell 4.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 4.4 angir de relative andeler. Av tabellene fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare knapt 2 ½ prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med skadeårgangens ”alder”. For 1991–årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger drøyt 86 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetning for skadeårgang 2001 hele 74 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. IBNR–andelen avtar raskt med skadeårgangenes ”alder” og utgjør hhv. 5.3 og 4.5 prosent for 1992– og 1991–årgangen.

- Hva angår brutto avsetninger for de meldte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger) viser tabellen at disse avsetningenes andel av anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger.
- For skadeårgangene 1991 og 1992 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte skader, hhv. 95 ½ og 94 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto ”yngre” skadeårgangen er, og utgjør hhv. 46 og 26 prosent for 2000- og 2001-årgangen.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 4.1 og 4.2.

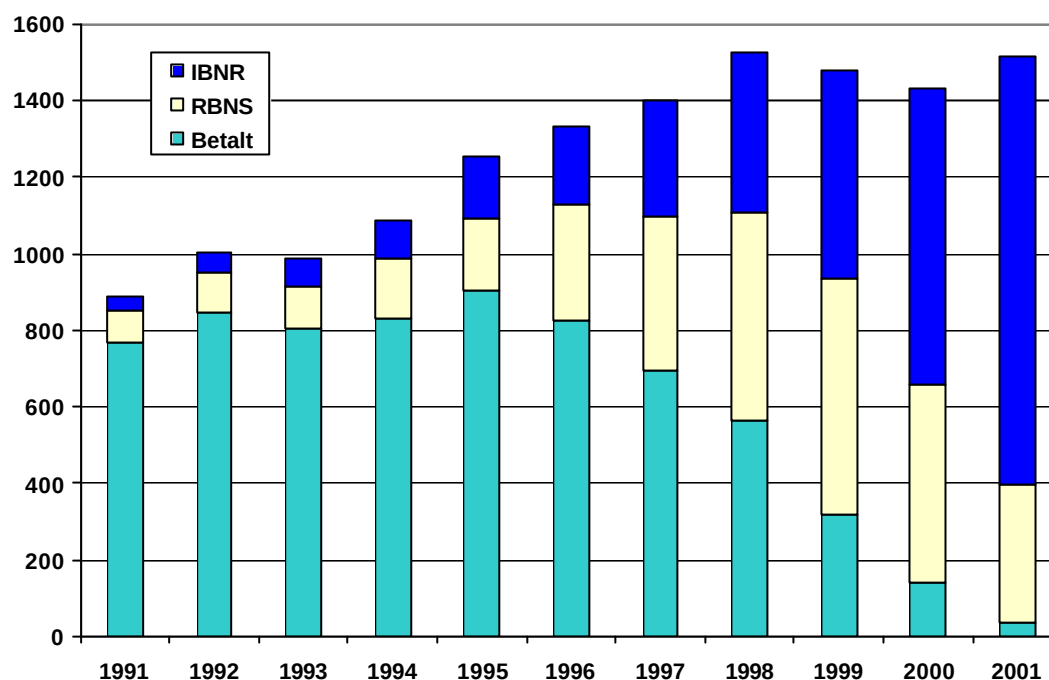
*Tabell 4.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2001.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	767.3	82.0	39.9
1992	845.7	104.4	53.5
1993	802.0	113.1	71.6
1994	833.0	153.9	101.6
1995	902.2	187.5	166.3
1996	825.6	302.8	205.7
1997	694.4	402.6	301.3
1998	566.0	539.7	418.1
1999	318.4	617.3	541.7
2000	141.8	513.8	777.0
2001	35.1	361.9	1120.4

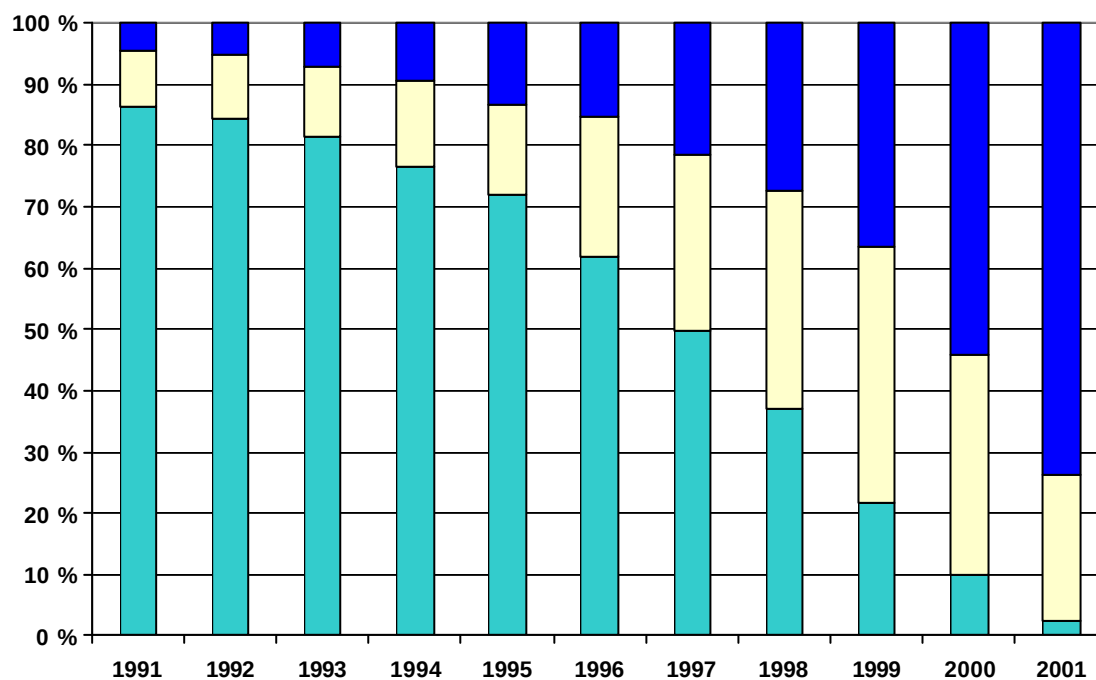
*Tabell 4.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2001.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Relativ fordeling (prosent).*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	86.3	9.2	4.5
1992	84.3	10.4	5.3
1993	81.3	11.5	7.3
1994	76.5	14.1	9.3
1995	71.8	14.9	13.2
1996	61.9	22.7	15.4
1997	49.7	28.8	21.6
1998	37.1	35.4	27.4
1999	21.6	41.8	36.7
2000	9.9	35.9	54.2
2001	2.3	23.9	73.8

Figur 4.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2001. Mill. kr.

Figur 4.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2001. Relative andeler.

I figurene 4.1 og 4.2 er det – for hver av skadeårgangene 1991–2001 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2001 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS–avsetninger og brutto IBNR–avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 4.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1991 har blitt endret fra og med utløpet av 1991 (dvs. utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2001. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1991 til utgangen av 2001.

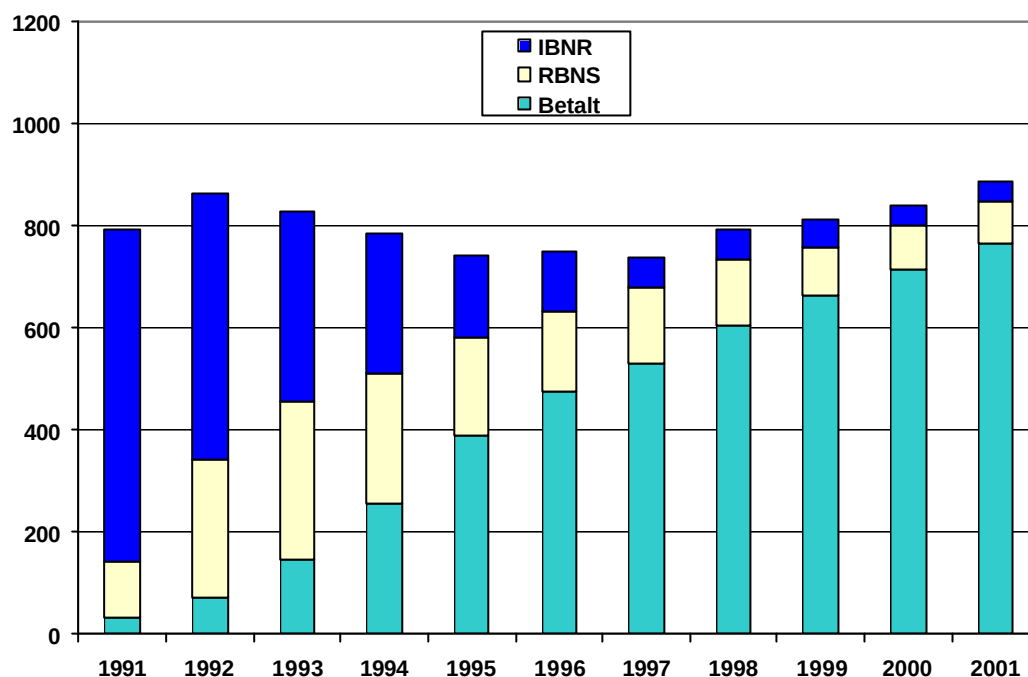
Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1992–1997 er gitt ved figurene 4.4–4.9.

Av figurene 4.3–4.9 ser man bl.a. følgende:

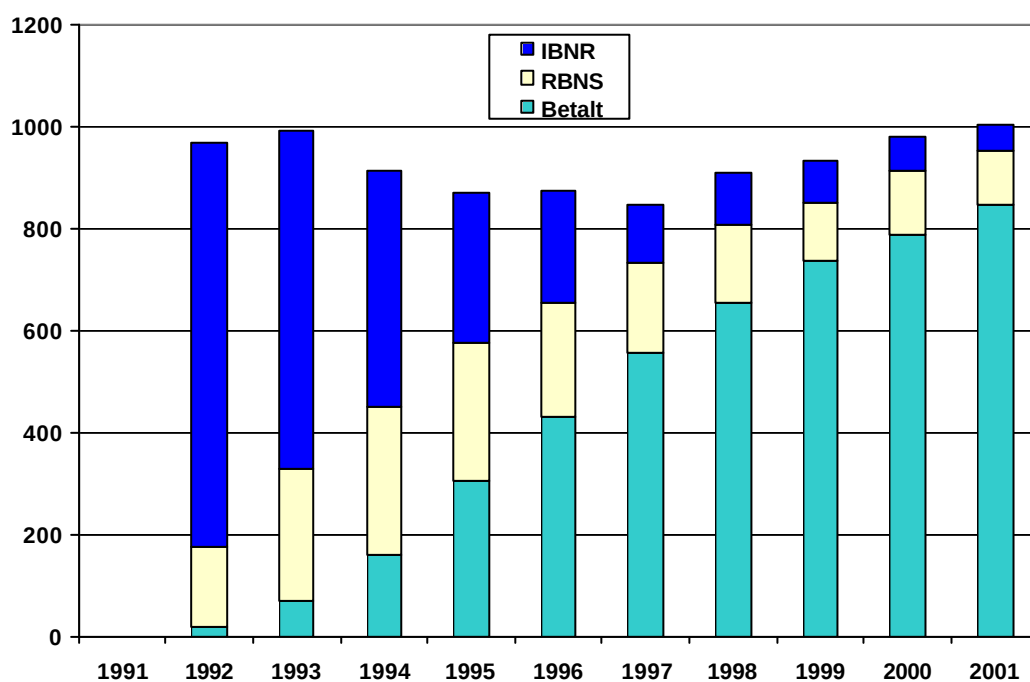
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (2–4 prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (77–85 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1991–1994 har blitt markert oppjustert siden utløpet av (regnskapsår) 1997, etter at disse anslagene hadde blitt nedjustert gjennom 1994, 1995 og til dels 1996.
For skadeårgang 1991 og 1992 er de betalte bruttoerstatninger ved utgangen av 2001 av omtrent samme størrelsesorden som anslaget på samlet brutto erstatningskostnad var ved utgangen av 1997.
For skadeårgang 1993 og 1994 er summen av de betalte bruttoerstatningene og brutto RBNS–avsetningene ved utgangen av 2001 markert høyere enn det de anslåtte brutto erstatningskostnader var ved utgangen av 1997.
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–1997 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2001. For alle tre skadeårganger gjelder for øvrig at summen av de betalte brutto erstatningskostnader og brutto RBNS–avsetninger ved utløpet av 2001 er betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på samlet brutto erstatningskostnad.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS–avsetninger og brutto IBNR–avsetninger er gitt i vedlegg C.

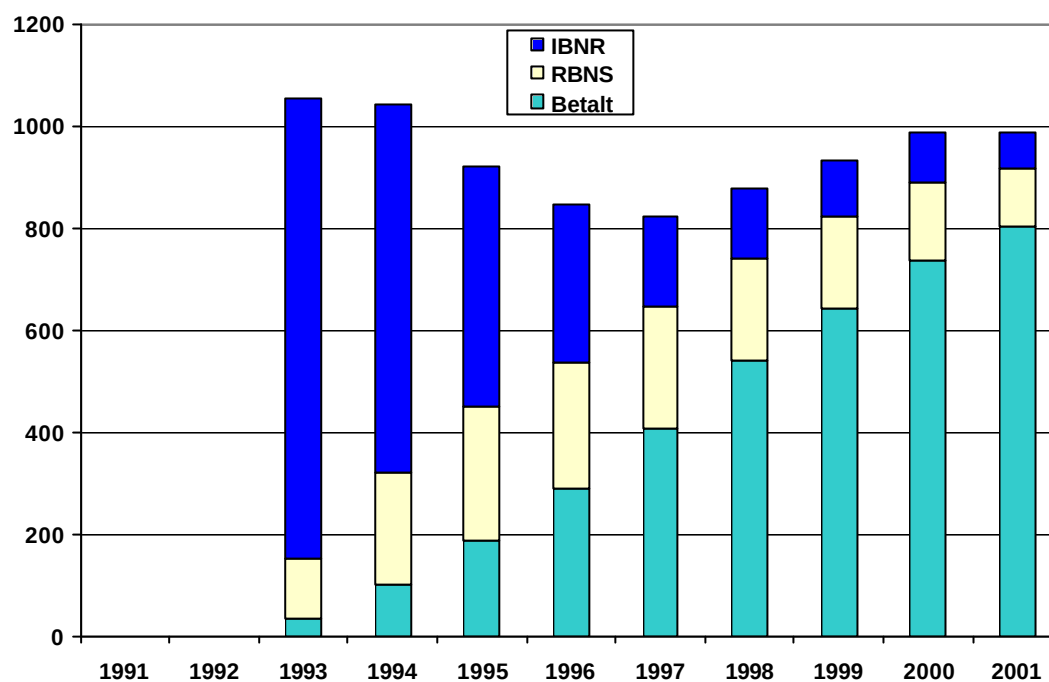
Figur 4.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1991.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1991–2001. Mill. kr.

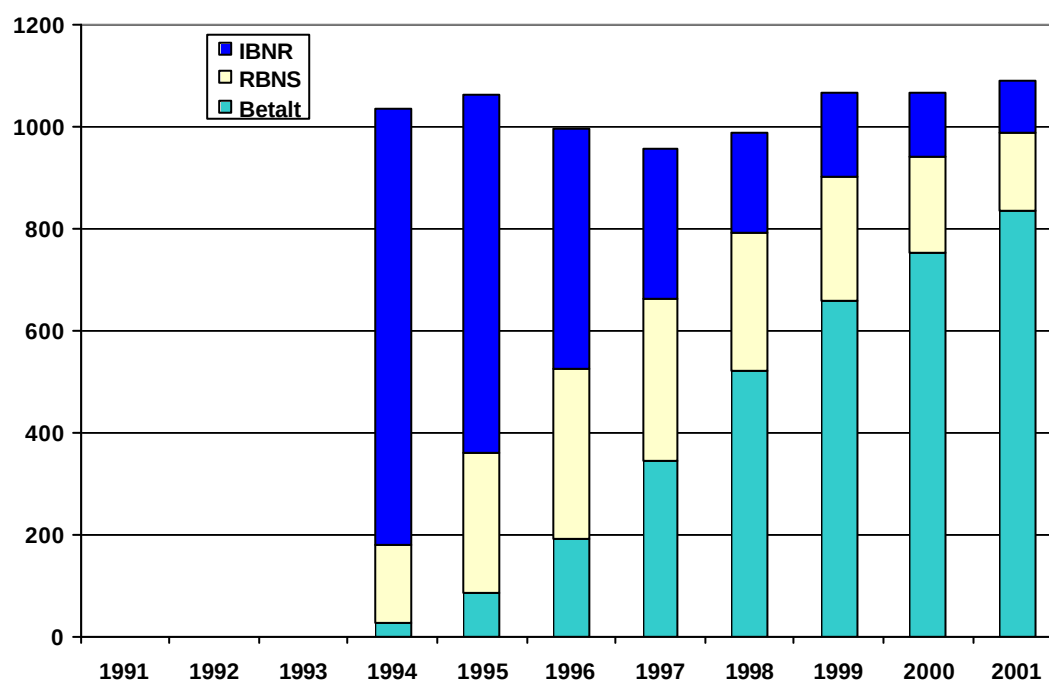
Figur 4.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1992.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1992–2001. Mill. kr.

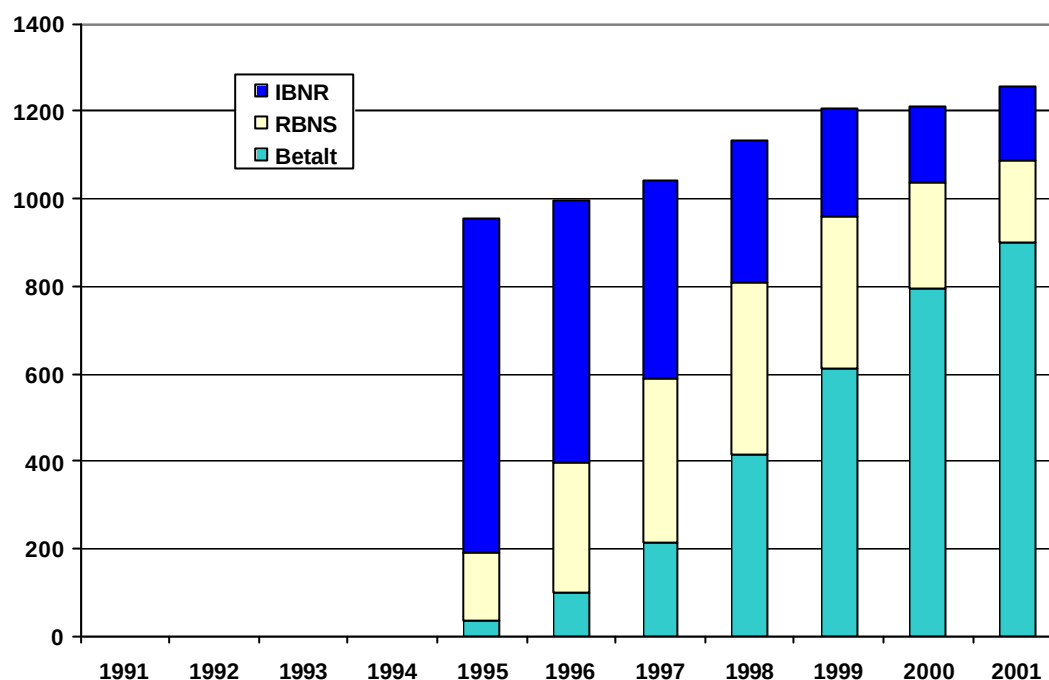
Figur 4.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1993.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1993–2001. Mill. kr.

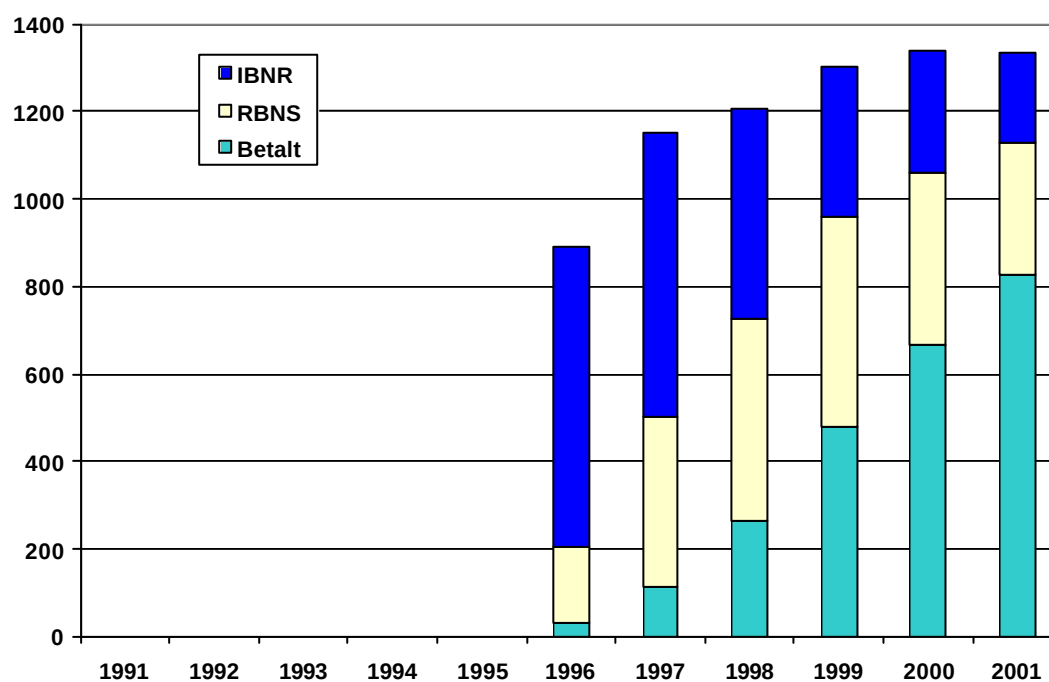
Figur 4.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2001. Mill. kr.

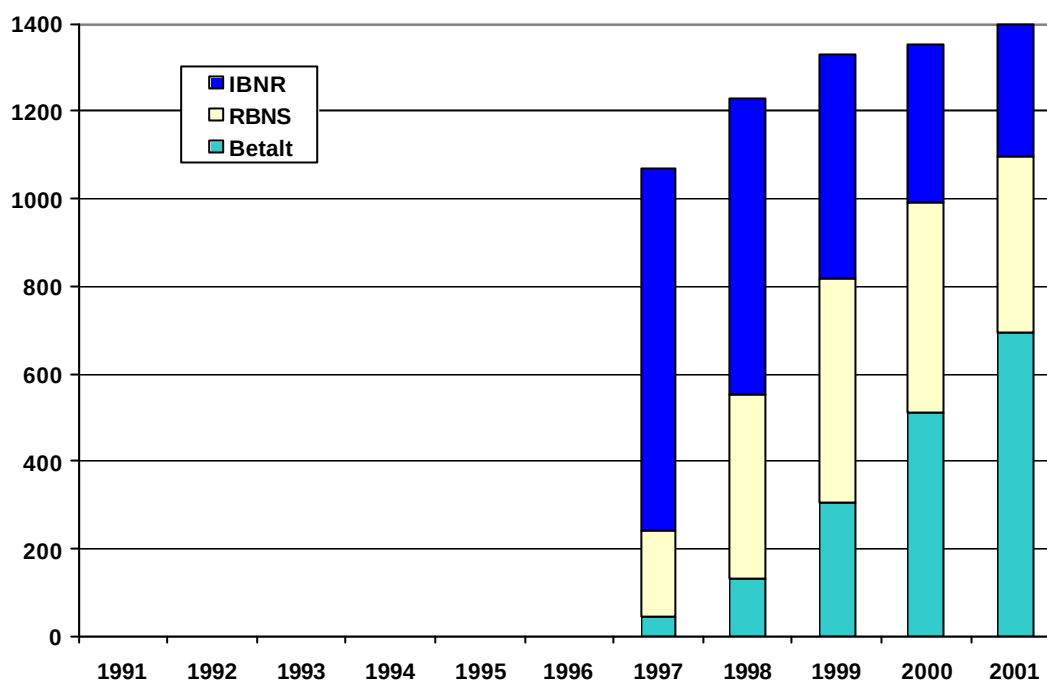
Figur 4.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2001. Mill. kr.

Figur 4.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2001. Mill. kr.

Figur 4.9 Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2001 Mill. kr.

I tilknytning til tabell 4.1 er det påpekt at økningen i de anslåtte brutto erstatningskostnader fra utløpet av 2000 til utløpet av 2001 (for skadeårgangene 1991–2000 sett under ett) tilsvarer selskapenes brutto avviklingstap slik dette gjenspeiles i bransjeregnskapet for 2001. Av tabell 4.1 fremgår det for øvrig at bidraget til brutto avviklingstap for regnskapsåret 2001 er størst for skadeårgangene 1991 (ca. 48 mill. kr), 1995 (ca. 43 mill. kr) og 1997 (ca. 44 ½ mill. kr). På den annen side er det en avviklingsgevinst på snaut 80 mill. kr relatert til skadeårgang 2000. Det samlede brutto avviklingstap for regnskapsåret 2001 beløper seg til 130.8 mill. kr.

I tabell 4.5 illustreres den negative utviklingen hva angår brutto avviklingsresultat for de siste regnskapsår. I tabellen er det for hvert av regnskapsårene 1991–2001 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

Av tabellen fremgår det bl.a. at de seks skadeforsikringsselskapene hadde store positive brutto avviklingsresultater i regnskapsårene 1994–1996 på til sammen nesten 410 mill. kr etter et samlet avviklingstap i 1992 og 1993 på snaut 60 mill. kr. Etter 1996 snudde imidlertid denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1997–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I 2000 og 2001 har imidlertid avviklingstapene vært vesentlig lavere enn i 1998 og 1999 og også lavere enn i 1997. For de fem siste regnskapsårene beløper de samlede negative brutto avviklingsresultater seg til ca. 1615 mill. kr, mens det akkumulerte avviklingstapet for regnskapsårene 1991–2001 sett under ett utgjør drøyt 1265 mill. kr.

Tabell 4.5. *Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1991–2001.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat
1991	795.1	795.1	0.0
1992	968.8	1039.6	– 70.8
1993	1055.2	1043.0	12.2
1994	1034.6	897.3	137.3
1995	952.7	774.0	178.7
1996	892.2	800.3	91.9
1997	1069.2	1278.1	– 208.9
1998	1346.4	1854.5	– 508.1
1999	1499.5	2083.8	– 584.3
2000	1511.0	1693.5	– 182.5
2001	1517.4	1648.2	– 130.8

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

En mer detaljert oversikt over brutto avviklingsresultatet for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer (dvs. er fordelt på de enkelte skadeårganger), er gitt i vedlegg C.

Avslutningsvis blir det i tabell 4.6 illustrert hvorledes de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2001. I tabellen blir det også angitt hvor stor andel av de betalte bruttoerstatninger som utgjøres av refusjonen til Rikstrygdeverket (RTV–refusjonen).

Tabell 4.6. *Betalte bruttoerstatninger og RTV–refusjon pr. regnskapsår.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Betalte brutto erstatninger	Refusjon til Rikstrygdeverket
1991	32.7	17.8
1992	57.7	31.5
1993	160.7	87.7
1994	294.9	160.9
1995	456.1	248.8
1996	515.5	281.2
1997	698.8	381.2
1998	958.6	522.9
1999	1129.1	615.9
2000	1213.3	661.8
2001	1214.2	662.3

Av tabellen fremgår det bl.a. at de seks skadeforsikringsselskapene i regnskapsåret 2001 utbetalte noe over 1200 mill. kr i bruttoerstatninger for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2001. Av dette beløpet utgjorde refusjonen til RTV drøyt 660 mill. kr.

Under forutsetning av at antall forsikrede (i de seks skadeforsikringsselskapene) forblir rimelig konstant, må det forventes at de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår vil fortsette å øke noe inntil selskapenes erfaringsgrunnlag omfatter (minst) 14–15 skadeårganger (som vil være i ulike faser av avviklingsprosessen), dvs. i alle fall frem mot regnskapsår 2004 eller 2005.

5. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesulykkeforsikringer

I tabell 5.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesulykker inntruffet i årene 1994–2001 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2000 og 2001. Tabell 5.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2001) har utviklet seg.

Når det gjelder delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader klare likhetstrekk med den utviklingen som er registret for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett. For alle skadeårgangene 1994–1998 har anslaget på brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert i løpet av perioden fra utgangen av de respektive skadeårganger til utgangen av 2001. Anslaget for skadeårgang 1999 er kun marginalt oppjustert, mens anslaget for 2000 er markert nedjustert (ca. 5 ½ prosent) i løpet av 2001. I 2001 er det for øvrig ikke vært noen entydig tendens hva angår opp- eller nedjusteringer av anslagene på brutto erstatningskostnader for de skadeårganger.

Tabell 5.1. *Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2000	pr. 31.12.2001
1994	726.4	872.6	871.6
1995	695.2	989.6	1018.0
1996	689.0	1077.3	1072.3
1997	790.5	1073.8	1099.7
1998	1023.7	1220.3	1218.7
1999	1169.7	1155.3	1173.3
2000	1182.5	1182.5	1116.8
2001	1212.3	–	1212.3

I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer ligger anslagene på brutto skadeprosent til dels svært høyt for alle skadeårgangene 1994–2001, jf. tabell 5.2. Ved å sammenlikne tabell 5.2 med tabell 4.2 ses dessuten at anslaget på brutto skadeprosent for skadeårgangene 1994–1997 ligger 18–20 prosentpoeng høyere i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer enn i hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett. Fra og med skadeårgang 1998 avtar imidlertid forskjellen mellom de nevnte anslag på brutto skadeprosent gradvis, og for skadeårgangene 2000 og 2001 er anslaget på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer hhv. 2 ½ og 5 ¼ prosentpoeng høyere enn anslaget for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett.

Tabell 5.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2000	pr. 31.12.2001
1994	103.1	123.9	123.7
1995	96.8	137.8	141.7
1996	107.8	168.5	167.7
1997	138.2	187.7	192.3
1998	164.3	195.8	195.5
1999	169.8	167.7	170.4
2000	139.2	139.2	131.5
2001	116.4	—	116.4

I tabellene 5.3 og 5.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2001 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2001) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS–avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR–avsetninger).

Tabell 5.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 5.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 5.3 og 5.4 fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 2 ½ prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med skadeårgangens ”alder”. For 1994–årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger drøyt 80 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetning for skadeårgang 2001 hele 70 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Denne andelen avtar raskt med skadeårgangens ”alder” og utgjør drøyt 7 prosent for 1994–årgangen.
- Brutto RBNS–avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger.
- For skadeårgangene 1994 og 1995 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS–avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkesulykker, hhv. 93 og 88 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto ”yngre” skadeårgangen er, og utgjør hhv. 50 og 30 prosent for 2000– og 2001–årgangen.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 5.1 og 5.2.

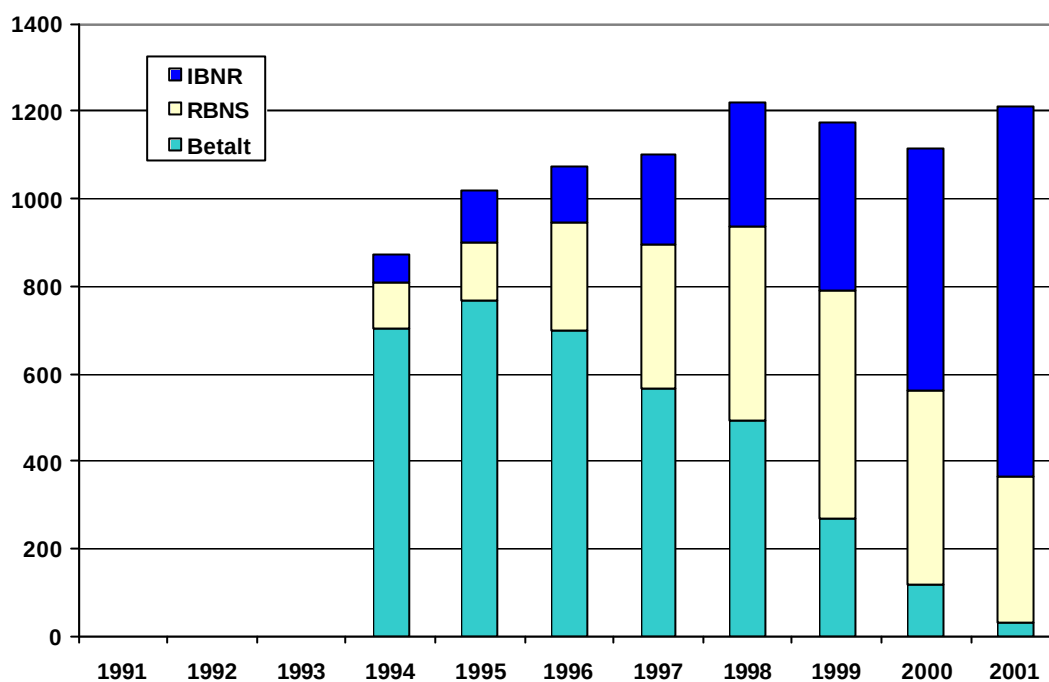
Tabell 5.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2001.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	704.1	105.3	62.2
1995	765.4	137.1	115.5
1996	700.9	244.9	126.5
1997	568.0	325.9	205.7
1998	491.3	447.4	280.0
1999	270.3	519.8	383.3
2000	115.7	444.4	556.7
2001	29.0	337.1	846.2

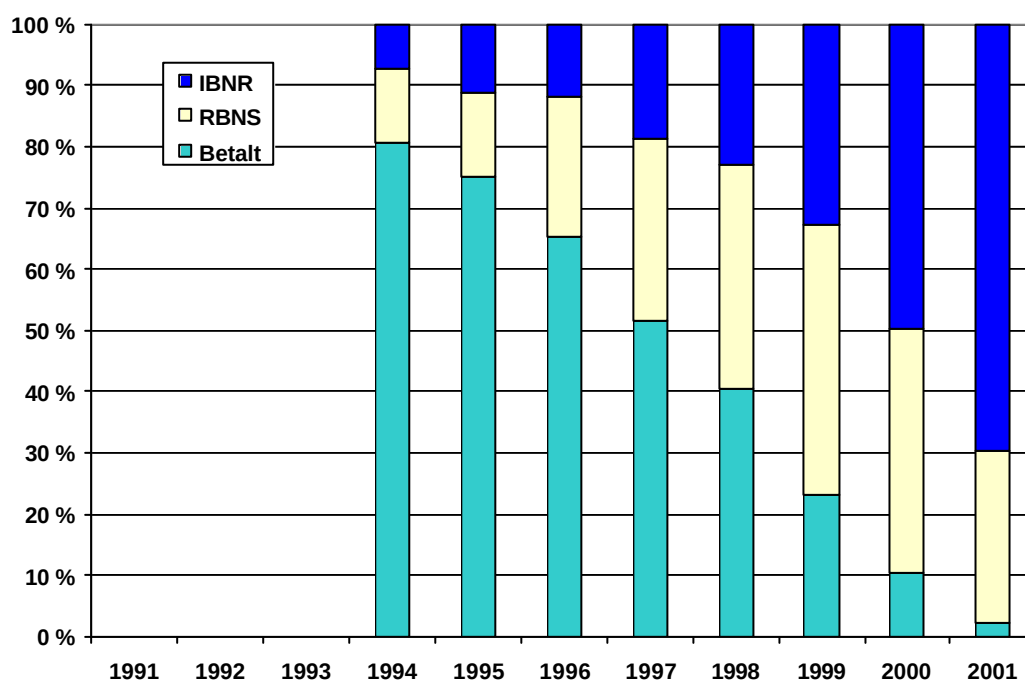
Tabell 5.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2001.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	80.8	12.1	7.1
1995	75.2	13.5	11.4
1996	65.4	22.8	11.8
1997	51.7	29.6	18.7
1998	40.3	36.7	23.0
1999	23.0	44.3	32.7
2000	10.4	39.8	49.9
2001	2.4	27.8	69.8

Figur 5.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.
 Data pr. 31. desember 2001. Mill. kr.

Figur 5.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.
 Data pr. 31. desember 2001. Relative andeler.

I figurene 5.1 og 5.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2001 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2001 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS–avsetninger og brutto IBNR–avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 5.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2001. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2001.

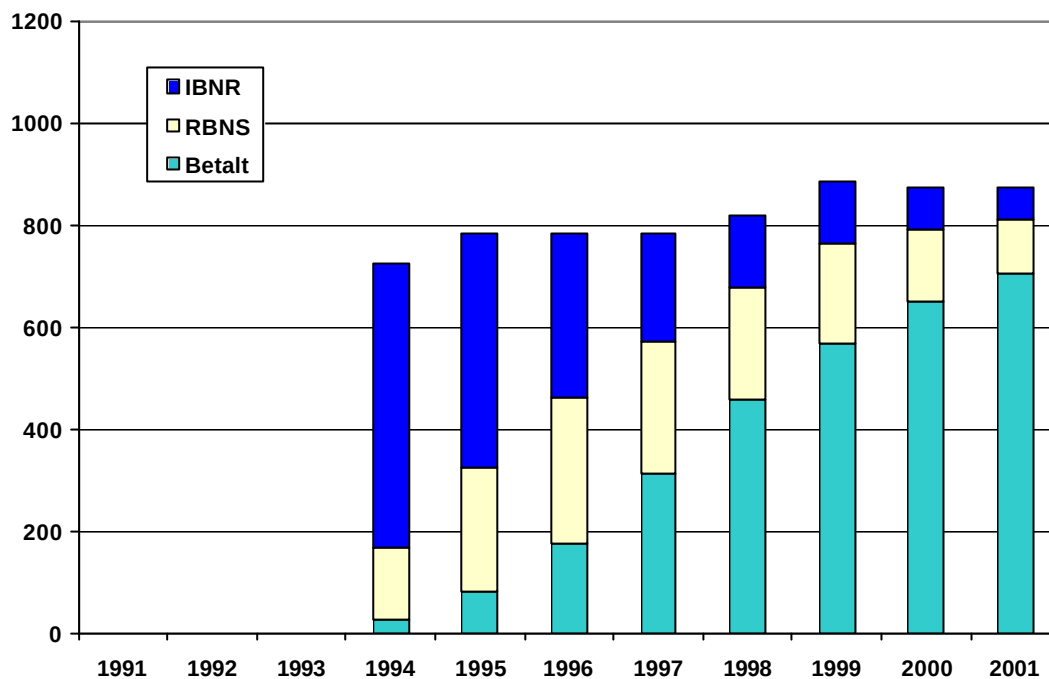
Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–1997 er gitt ved figurene 5.4–5.6.

Av figurene 5.3–5.6 ser man bl.a. følgende:

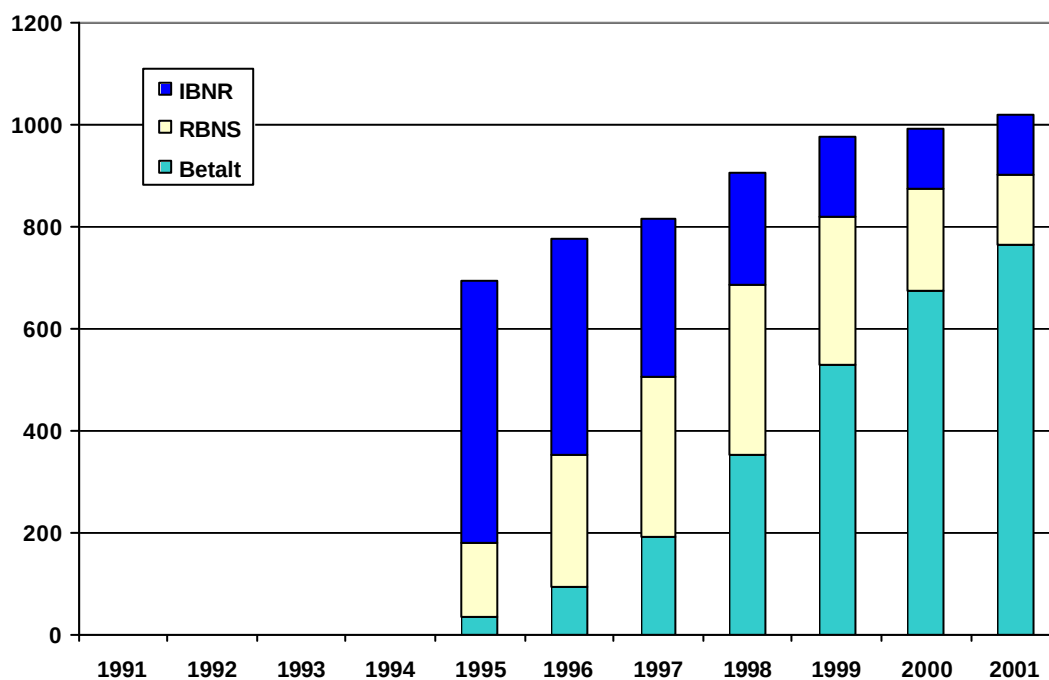
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (3–5 prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (73–77 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt markert oppjustert i løpet av perioden (regnskapsårene) 1995–2001 betraktet under ett, selv om anslaget er noe nedjustert i løpet av 2001.
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–1997 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2001. Hva angår skadeårgang 1995 så er de betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2001 betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for denne skadeårgangen. For skadeårgang 1996 er de betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2001 av omtrent samme størrelsesorden som det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for denne årgangen. Når det gjelder skadeårgang 1997 er summen av de betalte brutto erstatninger og brutto RBNS–avsetninger ved utløpet av 2001, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkesulykker, betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for årgangen.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS–avsetninger og brutto IBNR–avsetninger er gitt i vedlegg D.

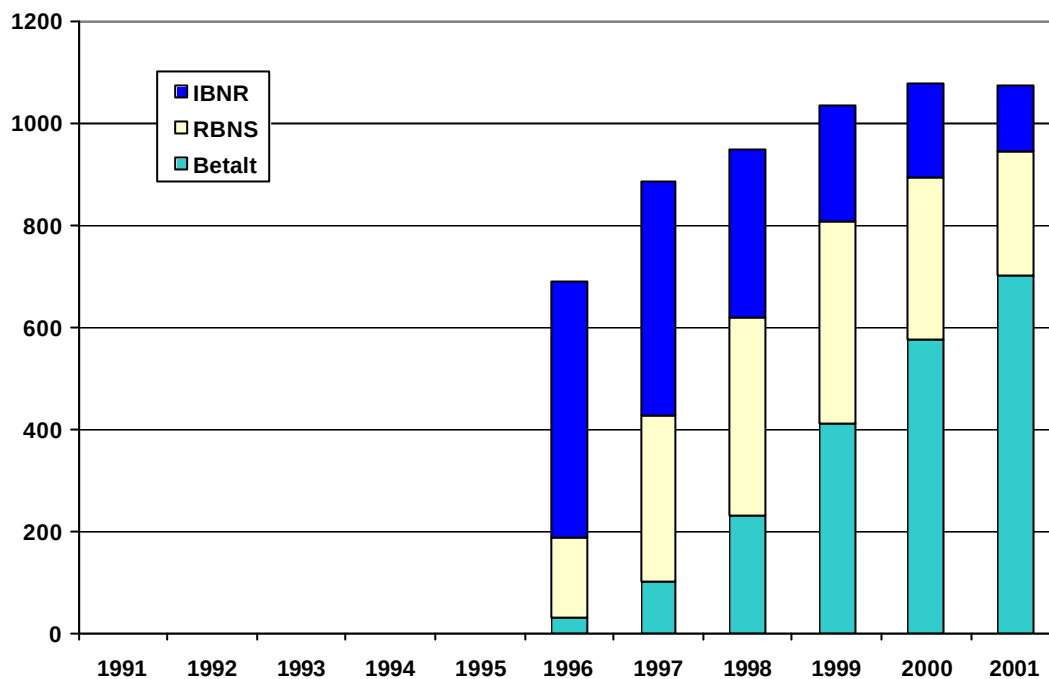
Figur 5.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2001. Mill. kr.

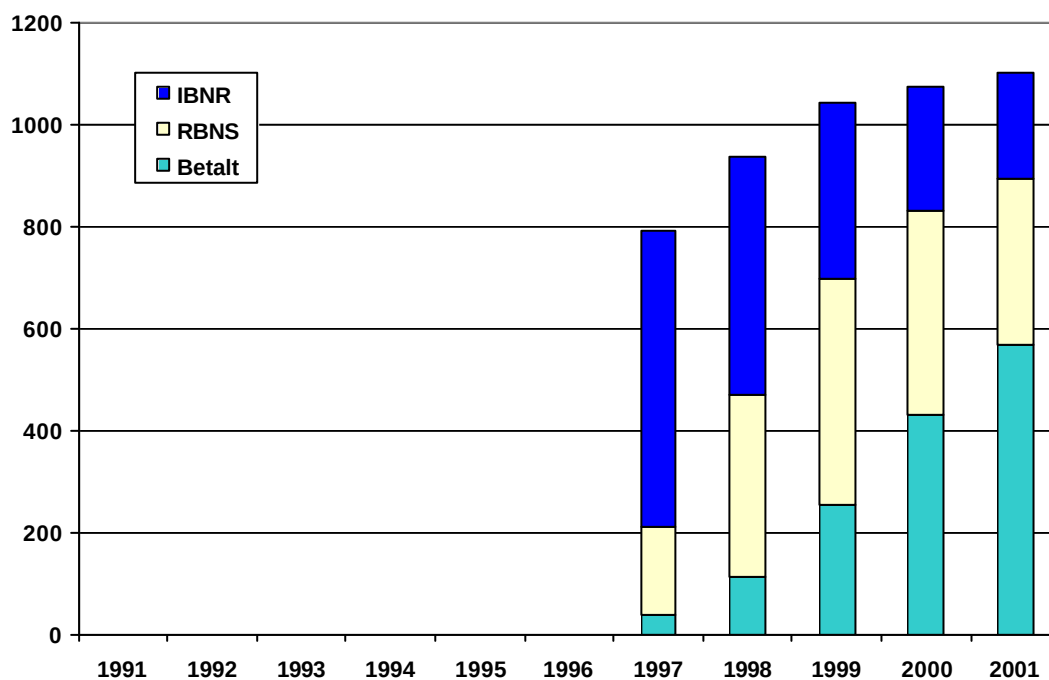
Figur 5.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2001. Mill. kr.

Figur 5.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2001. Mill. kr.

Figur 5.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2001. Mill. kr.

I tabell 5.5 illustreres den negative utviklingen hva angår brutto avviklingsresultatet for de siste regnskapsårene. I tabellen er det for hvert av regnskapsårene 1994–2001 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

*Tabell 5.5. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2001.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat
1994	726.4	669.1	57.3
1995	695.2	640.8	54.4
1996	689.0	816.6	– 127.6
1997	790.5	1047.0	– 256.5
1998	1023.7	1497.9	– 474.2
1999	1169.7	1730.0	– 560.3
2000	1182.5	1370.0	– 187.5
2001	1212.3	1234.4	– 22.1

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

Av tabellen fremgår det bl.a. at de seks skadeforsikringsselskapene hadde positive brutto avviklingsresultater i regnskapsårene 1994 og 1995 på til sammen ca. 110 mill. kr. Etter 1995 snudde denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1996–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I 2000 var imidlertid avviklingstapet vesentlig lavere enn i 1999 og 1998 og også lavere enn i 1997. En ytterligere reduksjon av avviklingstapet har funnet sted i 2001 – for dette regnskapsåret er avviklingstapet kun 22 mill. kr. Det akkumulerte avviklingstapet for regnskapsårene 1994–2001 sett under ett utgjør etter dette ca. 1515 mill. kr. Av dette kan ca. 1035 mill. kr relateres til regnskapsårene 1998 og 1999.

En mer detaljert oversikt over brutto avviklingsresultatet for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer (dvs. er fordelt på de enkelte skadeårganger), er gitt i vedlegg D.

6. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkessykdomsforsikringer

I tabell 6.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkessykdommer inntruffet i årene 1994–2001 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2000 og 2001. Tabell 6.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2001) har utviklet seg.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 1994–2001 vært til dels ganske forskjellig fra den utviklingen som er registrert både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett og for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer. Av tabell 6.1 fremgår det bl.a. at de anslåtte brutto erstatningskostnader for skadeårgang 1994 har blitt kraftig nedjustert fra utløpet av skadeårgangen til utløpet av 2001. Dette anslaget har imidlertid blitt gradvis oppjustert siden utløpet av 1998, da anslaget på erstatningskostnaden for denne årgangen var 170.6 mill. kr. Også for skadeårgangene 1995 og 1998–2000 har det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader blitt markert nedjustert siden utløpet av de respektive skadeårganger. På den annen side har det blitt foretatt en betydelig oppjustering av anslaget på brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 1996 og 1997 i løpet av tiden som er gått siden utløpet av disse skadeårgangene. For øvrig har det i 2001 ikke vært noen entydig tendens hva angår opp- eller nedjustering av anslagene på brutto erstatningskostnader for de enkelte skadeårganger.

Tabell 6.1. *Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2000	pr. 31.12.2001
1994	308.1	192.7	216.9
1995	257.6	223.3	238.0
1996	203.2	261.9	261.8
1997	278.6	279.8	298.6
1998	322.6	280.4	305.0
1999	329.7	313.1	304.1
2000	328.5	328.5	315.8
2001	305.1	–	305.1

Når det gjelder anslagene på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer, fremgår det av tabell 6.2 at disse er svært lave for skadeårgangene 1994 og 1995 – og da spesielt for 1994-årgangen. For skadeårgangene 1997–2000 ligger imidlertid de anslåtte brutto skadeprosenter langt over 100 også for denne delbransjen, selv om disse anslagene er klart lavere enn de tilsvarende anslåtte brutto skadeprosenter for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, jf. tabell 5.2. For øvrig skal det nevnes at som følge av betydelige premieøkninger de senere år har anslått brutto skadeprosent har blitt kraftig redusert fra skadeårgang 1998 til skadeårgang 2001.

Tabell 6.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2000	pr. 31.12.2001
1994	87.1	54.5	61.3
1995	86.5	75.0	79.9
1996	79.1	102.0	101.9
1997	120.6	121.1	129.2
1998	163.7	142.3	154.8
1999	153.0	145.3	141.1
2000	125.9	125.9	121.9
2001	94.5	–	94.5

I tabellene 6.3 og 6.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2001 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2001) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS–avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR–avsetninger).

Tabell 6.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 6.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 6.3 og 6.4 fremgår bl.a. følgende:

- For den siste skadeårgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger kun 2 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen øker imidlertid raskt med skadeårgangens "alder", og for 1994–årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger i underkant av 60 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR–avsetning for skadeårgang 2001 hele 90 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Denne andelen avtar raskt med skadeårgangens "alder" og utgjør ca. 18 prosent for 1994–årgangen.
- Brutto RBNS–avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for skadeårgangene 1997–1999 (26–32 prosent).
- For skadeårgangene 1994 og 1995 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS–avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkessykdommer, hhv. 82 og snaut 79 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto "yngre" skadeårgangen er, og utgjør hhv. 30 og 10 prosent for 2000– og 2001–årgangen.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 6.1 og 6.2.

Tabell 6.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2001.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	128.9	48.6	39.4
1995	136.8	50.4	50.8
1996	124.8	57.9	79.2
1997	126.4	76.6	95.5
1998	74.7	92.3	138.1
1999	48.2	97.5	158.5
2000	26.1	69.4	220.3
2001	6.1	24.8	274.2

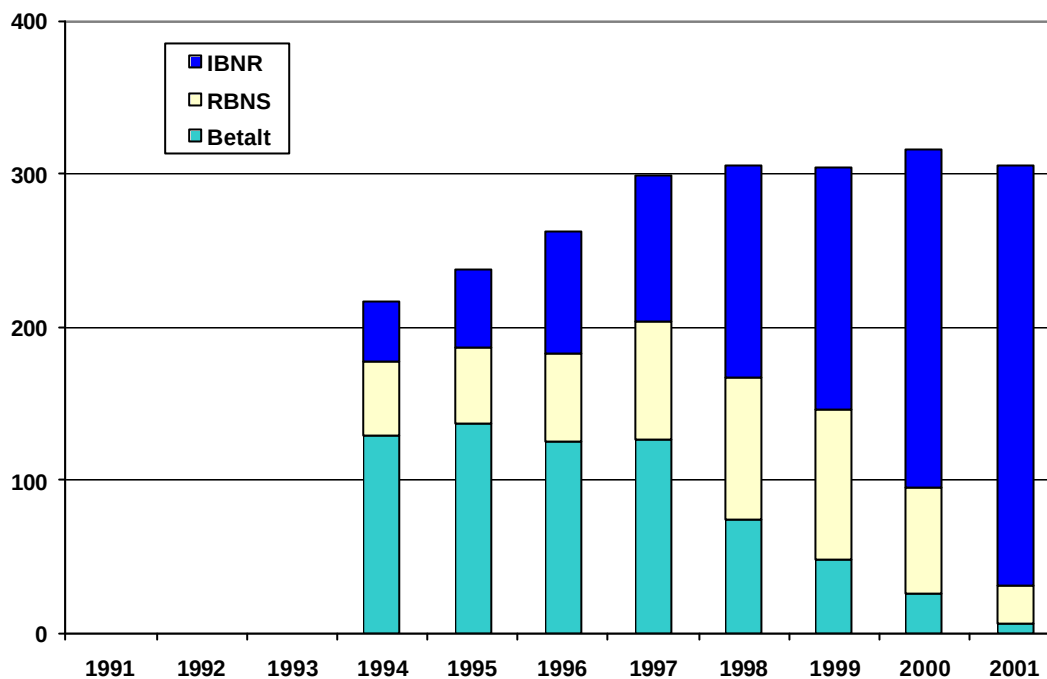
Tabell 6.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2001.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	59.4	22.4	18.2
1995	57.5	21.1	21.3
1996	47.7	22.1	30.2
1997	42.4	25.7	32.0
1998	24.5	30.3	45.3
1999	15.8	32.1	52.1
2000	8.3	22.0	69.8
2001	2.0	8.1	89.9

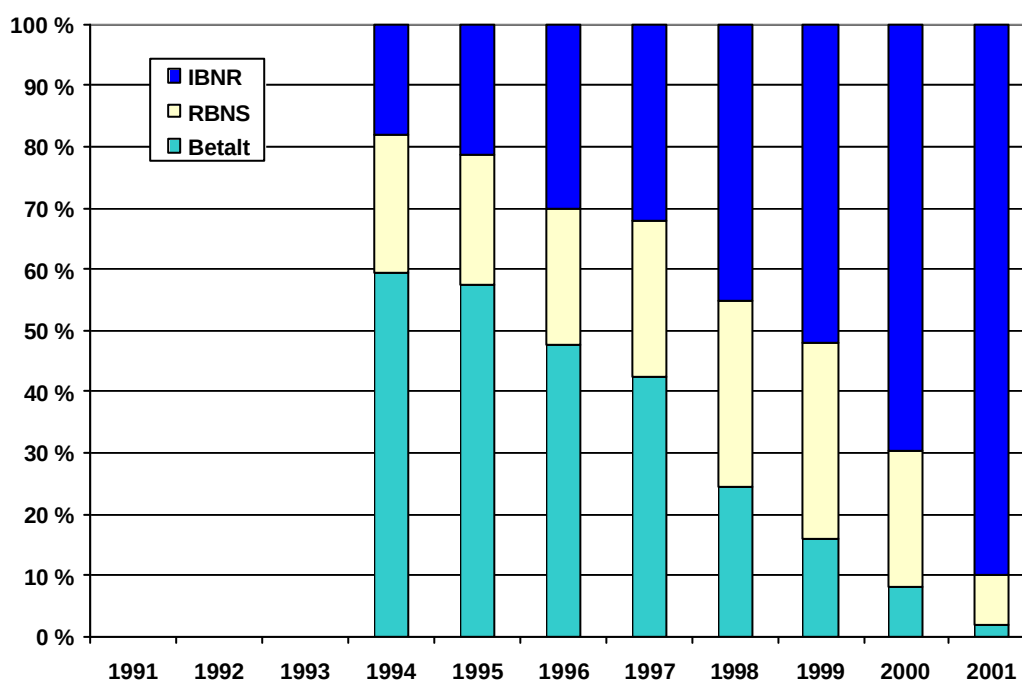
I figurene 6.1 og 6.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2001 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2001 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 6.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2001. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2001.

Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–1997 er gitt ved figurene 6.4–6.6.

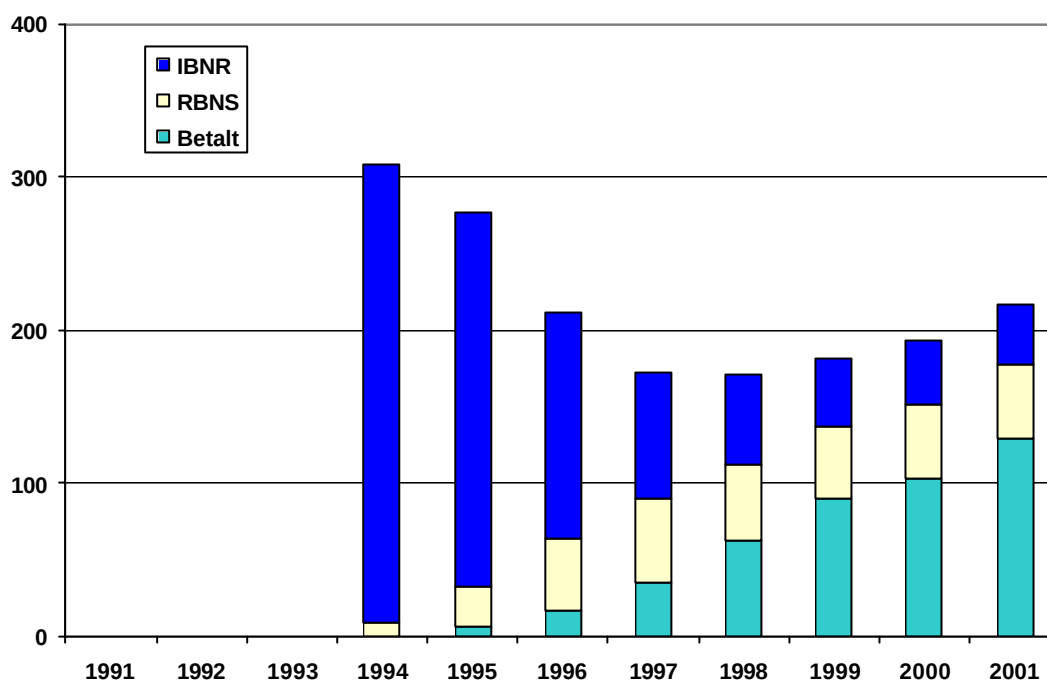
Figur 6.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.
 Data pr. 31. desember 2001. Mill. kr.

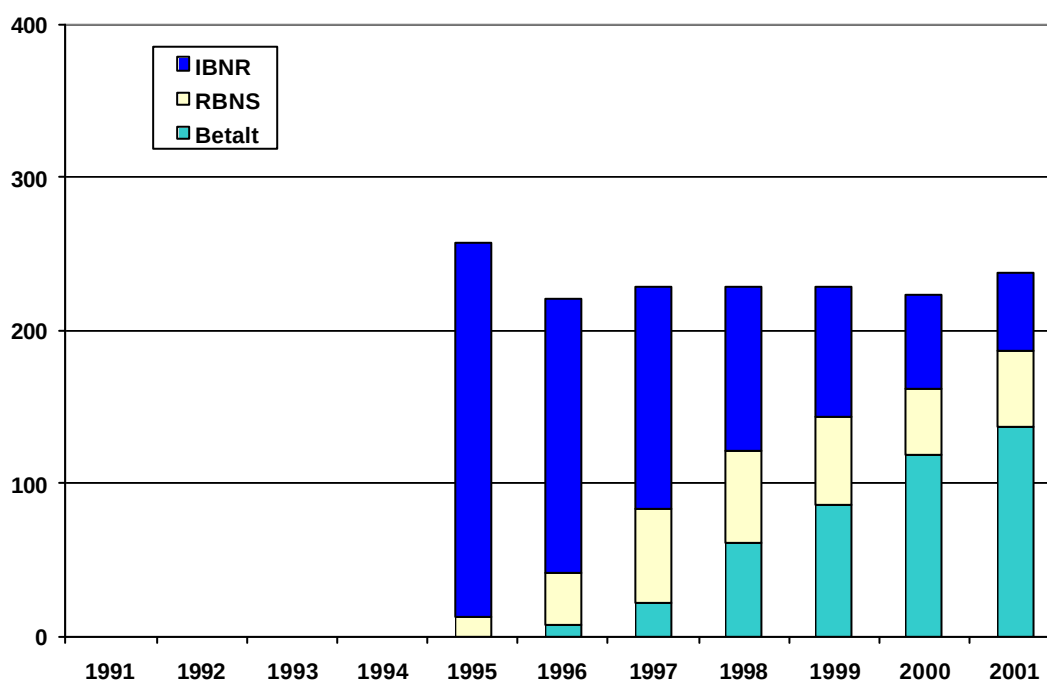
Figur 6.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.
 Data pr. 31. desember 2001. Relative andeler.

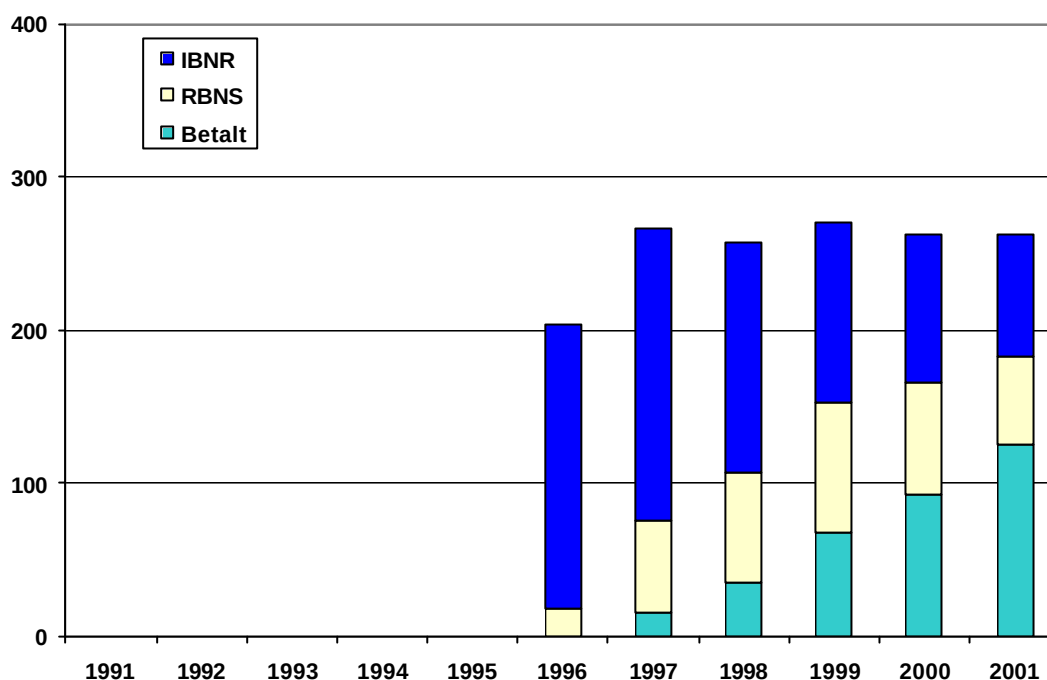
Figur 6.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1994.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2001. Mill. kr.

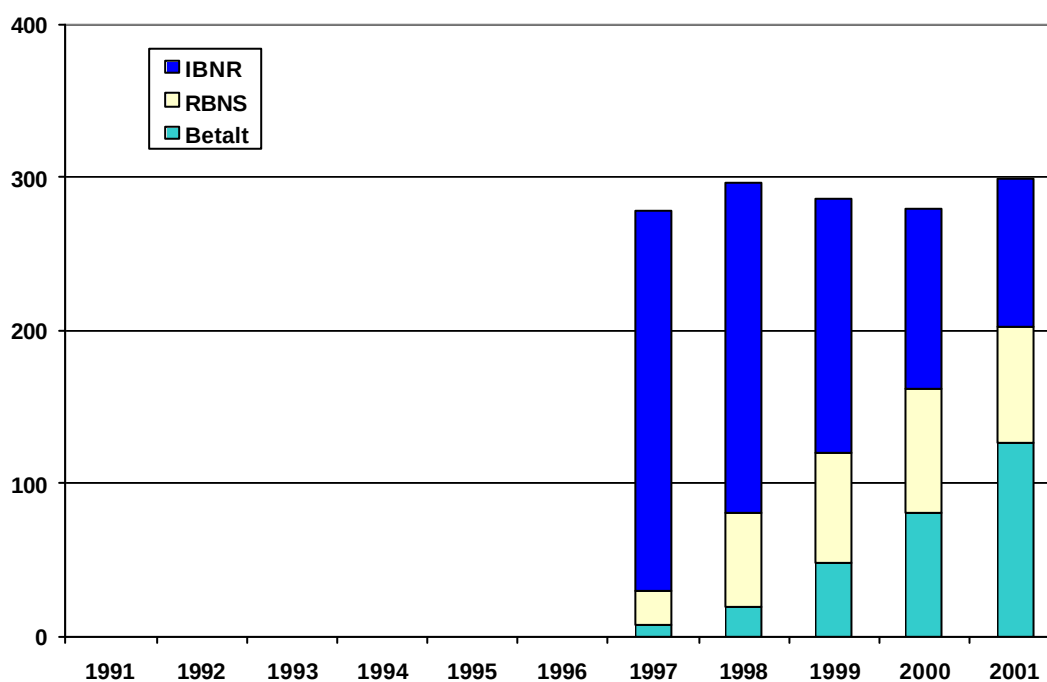
Figur 6.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1995.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2001. Mill. kr.

Figur 6.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1996.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2001. Mill. kr.

Figur 6.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1997.
 Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2001. Mill. kr.

Av figurene 6.3–6.6 ser man bl.a. følgende:

- Det er enkelte markerte likhetstrekk mellom figurene. Med unntak av skadeårgang 1997 utgjør de betalte bruttoerstatninger en nærmest neglisjerbar andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (under ½ prosent), men andelen øker deretter raskt. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en helt dominerende andel ved utløpet av skadeårgangene (90–97 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 ble kraftig nedjustert i løpet av regnskapsårene 1995–1997. Gjennom de tre siste regnskapsårene har det imidlertid vært en klar tendens til oppjustering av dette anslaget.
- Når det gjelder skadeårgang 1995 ble anslaget på brutto erstatningskostnad betydelig nedjustert i løpet av regnskapsår 1996. Etter dette har imidlertid dette anslaget vært forholdsvis stabilt. Også anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1996 har vært ganske stabilt gjennom de fire siste regnskapsårene (1998–2001) etter at dette anslaget ble kraftig oppjustert i løpet av 1997.
- Hva angår skadeårgang 1997, så har anslaget på brutto erstatningskostnader variert noe over perioden 1998–2001. Ved utløpet av 2001 er imidlertid dette anslaget ca. 7 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg E.

I tabell 6.5 illustreres utviklingen hva angår brutto avviklingsresultat for de siste regnskapsårene. I tabellen er det for hvert av regnskapsårene 1994–2001 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

*Tabell 6.5. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2001.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat
1994	308.2	228.1	80.1
1995	257.6	133.3	124.3
1996	203.2	– 16.3	219.5
1997	278.6	231.1	47.5
1998	322.6	356.6	– 34.0
1999	329.7	353.8	– 24.1
2000	328.5	323.6	4.9
2001	305.1	413.8	– 108.7

Det fremgår av tabellen at det i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har vært avviklingsgevinster på til sammen ca. 310 mill. kr for regnskapsårene 1994–2001 sett under ett. Dette positive avviklingsresultatet kan først og fremst relateres til de store avviklingsgevinster i regnskapsårene 1995 og 1996. (I 1996 var de påløpne brutto erstatningskostnader faktisk negative.) Også for regnskapsårene 1994 og 1997 var avviklingsgevinstene betydelige, mens denne delbransjen pådro seg avviklingstap i 1998, 1999 og 2001.

En mer detaljert oversikt over brutto avviklingsresultatet for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer (dvs. er fordelt på de enkelte skadeårganger), er gitt i vedlegg E.

7. Forsikringsrelaterte driftskostnader

I dette kapitlet gis oversikter over utviklingen av de beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

De beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader som benyttes i bransjeregnskapet, er basert på resultatene av en kostnadsundersøkelse som ble gjennomført i regi av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) i 2001. Det vises i denne sammenheng til "Rapport for arbeidet med kostnadsundersøkelsen i yrkesskadeforsikring" (september 2001). Hovedresultatene fra denne rapporten er kort oppsummert i avsnitt 7.1 nedenfor. Deretter blir det i avsnitt 7.2 gitt oversikter over de forsikringsrelaterte driftskostnader (både brutto og for egen regning) som inngår i bransjeregnskapet for hvert av regnskapsårene 1991–2001.

7.1. Kort om kostnadsundersøkelsen

FNHs kostnadsundersøkelse er basert på data fra de fem største skadeforsikringsselskapene som tegner yrkesskadeforsikringer i det norske markedet, nemlig If Skadeforsikring NUF, Gjensidige NOR Forsikring, Vesta Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS og KLP Skadeforsikring AS. Disse selskapene hadde en samlet markedsandel innen yrkesskadeforsikring på 92.2 prosent (målt ved antall forsikrede) pr. 30. juni 2001.

For de fem nevnte skadeforsikringsselskaper fordeler de beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for 2001 seg på følgende måte:

Tabell 7.1. Beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsår 2001. Mill. kr.

Kostnadsart	Beløp
Skadeoppgjør ¹⁾	52.3
Salg ²⁾	158.4
Herav:	
Direkte salg	61.2
Meglet salg og storkundesalg	27.5
Meglerprovisjon	24.4
Poliseproduksjon	22.5
Risikovurdering/Analyse	22.8
Forsikringsrelaterte driftskostnader i alt	210.7

1) Av dette utgjør støttefunksjoner 13.3 mill. kr.

2) Av dette utgjør støttefunksjoner 30.0 mill. kr.

Av tabellen fremgår det at driftskostnadene relatert til yrkesskadeforsikringer er beregnet med utgangspunkt i

- oppgjørskostnader knyttet til behandling av nyanmeldte og løpende skader (uansett skadeårgang), samt

- kostnader som påløper ved selskapenes salg og fornyelser av yrkesskadeforsikringer.

Skadeoppgjørskostnadene er beregnet ut fra de samlede driftskostnader knyttet til én skadeoppgjørsmedarbeider og deretter multiplisert med antall anvendte årsverk i denne funksjonen. Driftskostnadene faller innenfor kalenderåret og skiller således ikke på hvilken skadeårgang de behandlede skadene tilhører.

Når det gjelder kostnadene relatert til salgaktiviteter mv. er disse beregnet med utgangspunkt i årsverkskostnader for de ulike funksjoner og salgsenheter og deretter multiplisert med antall årsverk innenfor de respektive områdene. Salgskostnadene er inndelt i tre kategorier: Salgskanaler, Poliseproduksjon og Risikovurdering/Analyse. Salgskanalerne er igjen spesifisert i Direkte salg og Meglet salg og storkundesalg, fordi kostnadsstrukturen for disse er ulik. Meglerprovisjonen knyttet til disse salgskanalerne er skilt ut i en egen kostnadspost.

I rapporten fra FNH gis det også oversikter over de beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for hvert av regnskapsårene 1991–2000. I denne sammenheng heter det i rapporten at (jf. side 3)

[d]isse er konstruert på basis av undersøkelsen for inneværende år under forutsetning om at kostnadsstrukturen for yrkesskadeforsikringsordningen i selskapene har vært den samme i angjeldende periode. De ulike driftskostnadene fra år til år er da fremkommet ved en justering av 2001–resultatet ut fra inflasjonsjustering og forutsetninger om antall årsverk innen oppgjør og salg.

Videre er det ved beregningen av driftskostnadene lagt til grunn at provisjonenes andel av bruttopremien er den samme for hvert av regnskapsårene 1991–2000, og den samme som i 2001 (dvs. 1.86 prosent).

Med dette som utgangspunkt blir de beregnede driftskostnadskomponenter for regnskapsårene 1991–2001 som angitt i tabell 7.2.

Tabell 7.2. Beregnede driftskostnadskomponenter for regnskapsårene 1991–2001. Mill. kr.

Regnskapsår	Skadeoppgjør	Salg	Støttefunksjon ¹⁾	Provisjoner
1991	2.8	80.8	31.3	17.0
1992	7.2	82.7	33.0	18.3
1993	9.5	84.6	33.7	19.7
1994	11.8	85.8	34.2	19.8
1995	14.0	87.9	36.0	18.1
1996	16.9	88.9	36.5	16.1
1997	21.2	91.3	38.4	14.7
1998	25.8	93.3	39.3	15.1
1999	30.9	95.5	40.2	17.8
2000	34.3	98.5	41.5	20.0
2001	39.0	104.0	43.3	24.4

1) Støttefunksjonen omfatter både skadeoppgjør og salg.

Videre blir de samlede forsikringsrelaterte driftskostnader og de forsikringsrelaterte driftskostnader pr. forsikret som angitt i tabell 7.3.

Tabell 7.3. Beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsårene 1991–2001. Samlet og pr. forsikret.

Regnskapsår	Samlet (mill. kr)	Pr. forsikret (kr)
1991	132.0	131
1992	141.2	121
1993	147.5	121
1994	151.6	124
1995	156.1	117
1996	158.4	122
1997	165.6	119
1998	173.5	122
1999	184.4	133
2000	194.2	150
2001	210.7	163

7.2. Forsikringsrelaterte driftskostnader i bransjeregnskapet (1991–2001)

Siden antall forsikrede som omfattes av bransjeregnskapet er noe høyere enn antallet som omfattes av FNHs kostnadsundersøkelse, blir også de samlede forsikringsrelaterte driftskostnader noe høyere.

I tabell 7.4 gis en oversikt over samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for de seks selskapene som omfattes av bransjeregnskapet. For hovedbransjen Yrkesskade- og yrkessykdomsforsikringer sett under ett er disse kostnadene beregnet med utgangspunkt i opplysningene om antall forsikrede gitt ved tabell 3.1.A og forsikringsrelaterte driftskostnader pr. forsikret gitt ved tabell 7.3. For regnskapsårene 1994–2001 er de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader fordelt mellom delbransjen Yrkesulykke- og yrkessykdomsforsikringer ved å anvende de opptjente bruttopremier som vekter, jf. fordelingsnøklerne gitt ved tabell 3.2.

Til slutt blir det i tabell 7.5 illustrert at forskjellen mellom forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning for hovedbransjen Yrkesskade- og yrkessykdomsforsikringer er betydelig større for regnskapsårene 1998–2001 enn for tidligere regnskapsår. Den betydelige økningen i de mottatte provisjoner henger igjen sammen med det økte omfanget av selskapenes reassuransedekninger i årene 1998–2001 sammenliknet med regnskapsårene 1991–1997.

I tabellene 7.6 og 7.7 gis tilsvarende oversikter for de to delbransjene Yrkesulykke- og yrkessykdomsforsikringer.

Tabell 7.4. Samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader. Mill. kr.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer (1991–2001).
Delbransjene Yrkesulykke- og Yrkessykdomforsikringer (1994–2001).

Regnskapsår	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	134.0	—	—
1992	142.6	—	—
1993	148.3	—	—
1994	153.1	102.2	51.0
1995	156.6	111.2	45.4
1996	158.8	113.0	45.8
1997	166.0	118.3	47.7
1998	175.0	132.6	42.4
1999	185.2	140.4	44.7
2000	194.7	148.0	46.8
2001	211.4	160.7	50.7

Tabell 7.5. Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader, provisjoner mottatt fra
reassurandører og forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.

Skadeårgang	Brutto driftskostnader	Provisjoner	Driftskostnader f.e.r.
1991	134.0	7.9	126.1
1992	142.6	25.8	116.7
1993	148.3	26.7	121.6
1994	153.1	33.1	119.9
1995	156.6	21.9	134.7
1996	158.8	31.8	127.0
1997	166.0	30.4	135.6
1998	175.0	76.9	98.1
1999	185.2	118.2	66.9
2000	194.7	91.4	103.3
2001	211.4	111.4	100.0
Sum 1991–2001	1825.7	575.5	1149.9

Tabell 7.6. *Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader, provisjoner mottatt fra reassurandører og forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Brutto driftskostnader	Provisjoner	Driftskostnader f.e.r.
1994	102.2	23.2	79.0
1995	111.2	15.6	95.6
1996	113.0	23.4	89.5
1997	118.3	22.7	95.6
1998	132.6	58.9	73.8
1999	140.4	90.0	50.5
2000	148.0	70.5	77.5
2001	160.7	85.4	75.3
Sum 1994–2001	1026.4	389.7	636.8

Tabell 7.7. *Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader, provisjoner mottatt fra reassurandører og forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Brutto driftskostnader	Provisjoner	Driftskostnader f.e.r.
1994	51.0	10.0	40.9
1995	45.4	6.2	39.1
1996	45.8	8.4	37.4
1997	47.7	7.7	40.0
1998	42.4	18.0	24.3
1999	44.7	28.3	16.5
2000	46.8	20.9	25.8
2001	50.7	26.0	24.4
Sum 1994–2001	374.5	125.5	248.8

8. Allokert investeringsavkastning mv.

I dette kapitlet blir det gitt oversikter over utviklingen av allokert investeringsavkastning, beregningsteknisk brutto investeringsavkastning samt renteinntekter på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger – både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

I tillegg til oversiktene over de tallstørrelser som inngår i bransjeregnskapet for regnskapsårene 1991–2001, blir det gitt noen kommentarer til de prinsipper og metoder som er anvendt i forbindelse med fremskaffelsen av de aktuelle grunnlagsdata. Innledningsvis skal det imidlertid påpekes at beregningsgrunnlaget for beregningsteknisk brutto investeringsavkastning avviker fra beregningsgrunnlaget for allokert investeringsavkastning. Mens beregningsgrunnlaget for den førstnevnte størrelsen er gitt ved årsgjennomsnittet av summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning, er beregningsgrunnlaget for den sistnevnte størrelsen gitt ved årsgjennomsnittet av summen alle forsikringstekniske avsetninger for egen regning, herunder spesielt sikkerhetsavsetninger i vid forstand.

8.1 Allokert investeringsavkastning

Ved beregningen av allokert investeringsavkastning er det benyttet samme metode som beskrevet i § 4–17 i årsoppgjørskravet for forsikringsselskaper⁶ samt i diverse rundskriv fra Kredittilsynet.

Ifølge den nevnte metode består beregningsgrunnlaget av de gjennomsnittlige forsikringstekniske avsetninger for det enkelte regnskapsår. I bransjeregnskapet er der imidlertid gjort en forenkling i forhold til de beregninger som gjøres i forbindelse med utarbeidingen av skadeforsikringsselskaperes årsregnskaper. Mens det i årsregnskapet blir benyttet et gjennomsnitt basert på kvartalsvise data over de forsikringstekniske avsetninger, er det i bransjeregnskapet benyttet gjennomsnitt av de samlede forsikringstekniske avsetninger slik disse er vurdert ved inngangen til og utløpet av de respektive regnskapsår.

Fordelingen av allokert investeringsavkastning mellom skadeforsikringsbransjer krever spesielt at sikkerhetsavsetningen, reassuransavsetningen og administrasjonsavsetningen blir fordelt mellom bransjer. I denne sammenheng er det spesielt fordelingen av brutto sikkerhetsansvar og minstekrav til sikkerhetsavsetning som krever løsninger på enkelte beregningstekniske problemer. En kort redegjørelse for de løsninger som er valgt, er gitt i vedlegg F. Videre er det i vedlegg B gitt en oversikt over de forsikringstekniske avsetninger ved utløpet av de enkelte regnskapsår.

Når det gjelder den forsikringstekniske rente som er anvendt ved beregningen av allokert investeringsavkastning, vises det til årsoppgjørskravet § 4–17 der det bl.a. heter som følger:

Ved beregningen av investeringsavkastningen anvendes en forsikringsteknisk rente som settes lik regnskapsårets gjennomsnittlige rente på statsobligasjoner med gjenstående løpetid lik 3 år.

⁶ Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper fastsatt av Finansdepartementet 16. desember 1998.

En oversikt over de anvendte forsikringstekniske renter er gitt i tabell 8.1.

Ved å anvende beregningsgrunnlag og forsikringsteknisk rente som beskrevet ovenfor, blir den allokerte investeringsavkastning relatert til hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer som angitt i tabell 8.2.

Tabell 8.1. Forsikringsteknisk rente 1991–2001.

Regnskapsår	Rentesats
1991	10.05 pst
1992	10.51 pst
1993	6.75 pst
1994	6.51 pst
1995	6.36 pst
1996	5.48 pst
1997	4.62 pst
1998	5.29 pst
1999	5.39 pst
2000	6.59 pst
2001	6.46 pst

Tabell 8.2. Allokert investeringsavkastning 1991–2001. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskedeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	49.9	–	–
1992	162.0	–	–
1993	173.9	–	–
1994	227.3	161.1	66.2
1995	258.0	183.5	74.5
1996	236.7	173.2	63.4
1997	216.9	161.6	55.2
1998	254.0	190.1	63.9
1999	251.8	191.2	60.6
2000	315.9	240.9	75.1
2001	330.6	247.0	83.6
Sum 1994–2001	2091.2	1548.6	542.5
Sum 1991–2001	2477.0	–	–

Det forhold at det ved beregningen av allokert investeringsavkastning er lagt til grunn at årsoppgjørskriftens bestemmelser om valg av forsikringsteknisk rente skal benyttes, fortjener en kommentar. Bakgrunnen for dette er bl.a. at et valg av en annen rentesats nødvendigvis vil implisere mer inngående vurderinger/analyser av lønnsomheten av denne skadeforsikringsbransjen, herunder også vurderinger av normative spørsmål som hvor stor

fortjeneste det er "rimelig" at forsikringsselskapene oppnår på obligatoriske forsikringsordninger. Slike vurderinger/analyser faller utenfor mandatet for det foreliggende pilotprosjektet.

På den annen side skal det presiseres at de fulle forsikringstekniske avsetninger er benyttet som grunnlag for beregningen av allokert investeringsavkastning, selv om selskapenes premieinntekter – for hele perioden 1991–2001 sett under ett – ikke har vært tilstrekkelige til å generere disse avsetningene.

8.2 Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning

Også ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er metoden beskrevet i § 4–17 i årsoppgjørskravet for forsikringsselskaper benyttet, men med ett unntak.

Beregningsgrunnlaget for brutto investeringsavkastning er avgrenset til årsgjennomsnittet av summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. I denne sammenheng er gjennomsnittsberegningene kun basert på de nevnte bruttoavsetninger slik disse er vurdert ved inngangen til og utløpet av de respektive regnskapsår – og ikke på kvartalsdata slik det er foreskrevet i årsoppgjørskravet. Den forsikringstekniske rente som er anvendt på dette beregningsgrunnlaget, er imidlertid den samme som den rente som benyttes ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. tabell 8.1.

Anvendes det beregningsgrunnlag og den forsikringsteknisk rente som er angitt ovenfor, blir den allokerte investeringsavkastning relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer som vist i tabell 8.3.

Tabell 8.3. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning 1991–2001. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	48.2	–	–
1992	154.6	–	–
1993	165.0	–	–
1994	209.2	147.4	61.8
1995	232.9	165.0	67.9
1996	216.0	157.9	58.1
1997	201.8	151.3	50.5
1998	270.6	204.0	66.6
1999	326.6	248.4	78.1
2000	447.4	342.5	105.0
2001	471.3	359.2	112.2
Sum 1994–2001	2375.8	1775.7	600.2
Sum 1991–2001	2743.6	–	–

Det skal i denne sammenheng presiseres at størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning strengt tatt bare har mening i de tilfeller der selskapene ikke avgir noe av den tegnede bruttoforretning til sine reassurandører.

Hvis selskapene reassurerer deler av den tegnede forretning – noe som er tilfelle for de seks største skadeforsikringsselskapene (og da spesielt for regnskapsårene 1998–2001) – vil ikke selskapene forvalte reassurandørenes andeler av hhv. brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Det er således først og fremst for illustrasjonsformål at størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er innarbeidet i det forsikringstekniske bruttoregnskapet. Videre kan det argumenteres for at det på denne måten etableres en større grad av symmetri mellom de forsikringstekniske resultatregnskaper på hhv. bruttobasis og egenregningsbasis.

8.3 Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av de bruttoerstatninger som betales i løpet av et regnskapsår til Rikstrygdeverket innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår. Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt forvalte RTV-refusjonen i et halvt år.

Ved beregningen av den renteinntekt som genereres ved at skadeforsikringsselskapene forvalter den forannevnte RTV-refusjonen i et halvt år, er det igjen benyttet den samme forsikringstekniske rente som ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. tabell 8.1. En oversikt over renteinntektene på RTV-andelen av de bruttoerstatninger som er betalt i hvert av regnskapsårene 1991–2001, er gitt i tabell 8.4.

Tabell 8.4. Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger 1991–2001.
Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	0.9	–	–
1992	1.7	–	–
1993	3.0	–	–
1994	5.2	4.7	0.5
1995	7.9	6.9	1.0
1996	7.7	7.0	0.7
1997	8.8	7.5	1.3
1998	13.8	11.7	2.1
1999	16.6	14.0	2.6
2000	21.8	17.9	3.9
2001	21.4	16.9	4.5
Sum 1994–2001	103.2	86.6	16.6
Sum 1991–2001	108.8	–	–

Oversikten i tabell 8.4 omfatter både hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. Det fremgår av tabellen at disse renteinntektene er meget beskjedne sammenliknet med hhv. allokert investeringsavkastning og beregningsteknisk brutto investeringsavkastning.

Vedlegg A**Forsikringstekniske resultater for regnskapsårene 1991–2001**

*Tabell A.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsårene 1991–1993.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

	1991	1992	1993
Opptjente bruttopremier	836.3	1020.4	1075.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	48.2	154.6	165.0
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	0.9	1.7	3.0
Påløpne bruttoerstatninger	– 795.1	– 1039.6	– 1043.0
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 795.1	– 968.8	– 1055.2
– Brutto avviklingsresultat	0.0	– 70.8	12.1
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 134.0	– 142.6	– 148.3
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 43.8	– 5.5	51.7

*Tabell A.2. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsårene 1991–1993.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

	1991	1992	1993
Opptjente premier f.e.r.	759.5	879.7	895.4
Andel av allokert investeringsavkastning	49.9	162.0	173.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	0.9	1.7	3.0
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 725.1	– 873.9	– 892.3
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 725.1	– 822.7	– 882.2
– Avviklingsresultat f.e.r.	0.0	– 51.2	– 10.1
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 126.1	– 116.7	– 121.6
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. før endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 40.8	– 52.8	58.4
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 102.6	– 247.9	– 183.0
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etter endr. i sikkerhetsavsetn. mv.	– 143.5	– 195.1	– 124.6

Tabell A.3. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1994. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1058.2	704.4	353.8
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	209.2	147.4	61.8
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	5.2	4.7	0.5
Påløpne bruttoerstatninger	– 897.3	– 669.1	– 228.1
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1034.6	– 726.4	– 308.2
– Brutto avviklingsresultat	137.3	57.3	80.1
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 153.1	– 102.2	– 51.0
Forsikringsteknisk bruttoresultat	222.2	85.3	137.0

Tabell A.4. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 1994. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	896.9	589.1	307.8
Andel av allokert investeringsavkastning	227.3	161.1	66.2
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	5.2	4.7	0.5
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 736.1	– 542.5	– 193.6
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 875.4	– 610.2	– 265.1
– Avviklingsresultat f.e.r.	139.2	67.7	71.5
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 119.9	– 79.0	– 40.9
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. førendr. i sikkerhetsavsetninger mv.	273.4	133.4	140.0
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 350.6	– 238.9	– 111.7
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etterendr. i sikkerhetsavsetn. mv.	– 77.2	– 105.5	28.3

Tabell A.5. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1995. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1016.0	718.2	297.7
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	232.9	165.0	67.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	7.9	6.9	1.0
Påløpne bruttoerstatninger	– 774.0	– 640.8	– 133.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 952.7	– 695.2	– 257.6
– Brutto avviklingsresultat	178.7	54.4	124.3
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 156.6	– 111.2	– 45.4
Forsikringsteknisk bruttoresultat	326.2	138.2	188.0

Tabell A.6. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 1995. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	897.4	631.9	265.5
Andel av allokert investeringsavkastning	258.0	183.5	74.5
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	7.9	6.9	1.0
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 657.0	– 546.6	– 110.4
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 840.8	– 611.5	– 229.3
– Avviklingsresultat f.e.r.	183.8	64.9	118.9
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 134.7	– 95.6	– 39.1
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. førendr. i sikkerhetsavsetninger mv.	371.6	180.1	191.5
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 34.2	– 36.0	1.8
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etterendr. i sikkerhetsavsetn. mv.	337.4	144.1	193.3

Tabell A.7. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1996. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	896.3	639.4	256.9
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	216.0	157.9	58.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	7.7	7.0	0.7
Påløpne bruttoerstatninger	– 800.3	– 816.6	16.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 892.2	– 689.0	– 203.2
– Brutto avviklingsresultat	91.9	– 127.6	219.4
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 158.8	– 113.0	– 45.8
Forsikringsteknisk bruttoresultat	160.9	– 125.2	286.2

Tabell A.8. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 1996. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	788.0	556.0	232.0
Andel av allokert investeringsavkastning	236.7	173.2	63.4
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	7.7	7.0	0.7
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 692.0	– 681.0	– 11.0
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 789.5	– 602.8	– 186.8
– Avviklingsresultat f.e.r.	97.5	– 78.2	175.7
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 127.0	– 89.6	– 37.4
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. før endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	213.4	– 34.4	247.7
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	10.9	– 15.2	26.0
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etter endr. i sikkerhetsavsetn. mv.	224.2	– 49.5	273.8

Tabell A.9. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1997. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	802.9	571.9	231.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	201.8	151.3	50.5
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	8.8	7.5	1.3
Påløpne bruttoerstatninger	– 1278.1	– 1047.0	– 231.1
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1069.2	– 790.5	– 278.6
– Brutto avviklingsresultat	– 208.9	– 256.5	47.6
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 166.0	– 118.3	– 47.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 430.6	– 434.5	4.0

Tabell A.10. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 1997. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	684.4	480.6	203.9
Andel av allokert investeringsavkastning	216.9	161.6	55.2
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	8.8	7.5	1.3
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 1079.3	– 850.8	– 228.5
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 936.4	– 683.2	– 253.2
– Avviklingsresultat f.e.r.	– 142.9	– 167.5	24.7
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 135.6	– 95.6	– 40.0
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. før endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 304.7	– 296.6	– 8.1
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	18.8	19.0	– 0.2
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etter endr. i sikkerhetsavsetn. mv.	– 285.9	– 277.6	– 8.3

Tabell A.11. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1998. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	820.3	623.3	197.1
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	270.6	204.0	66.6
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	13.8	11.7	2.1
Påløpne bruttoerstatninger	– 1854.5	– 1497.9	– 356.6
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1346.4	– 1023.7	– 322.6
– Brutto avviklingsresultat	– 508.2	– 474.2	– 34.0
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 175.0	– 132.6	– 42.4
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 924.8	– 791.7	– 133.2

Tabell A.12. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 1998. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	503.6	362.3	141.2
Andel av allokert investeringsavkastning	254.0	190.1	63.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	13.8	11.7	2.1
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 1206.9	– 944.4	– 262.5
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 774.1	– 553.9	– 220.2
– Avviklingsresultat f.e.r.	– 432.9	– 390.5	– 42.4
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 98.1	– 73.8	– 24.3
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. førendr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 533.6	– 454.0	– 79.6
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	39.2	15.7	23.4
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etterendr. i sikkerhetsavsetn. mv.	– 494.4	– 438.3	– 56.2

Tabell A.13. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1999. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	904.3	688.8	215.5
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	326.6	248.4	78.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	16.6	14.0	2.6
Påløpne bruttoerstatninger	– 2083.8	– 1730.0	– 353.8
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1499.5	– 1169.7	– 329.7
– Brutto avviklingsresultat	– 584.4	– 560.2	– 24.1
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 185.2	– 140.4	– 44.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 1021.5	– 919.2	– 102.3

Tabell A.14. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 1999. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	470.0	337.4	132.6
Andel av allokert investeringsavkastning	251.8	191.2	60.6
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	16.6	14.0	2.6
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 1142.5	– 959.0	– 183.5
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 757.0	– 559.6	– 197.4
– Avviklingsresultat f.e.r.	– 385.5	– 399.5	13.9
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 66.9	– 50.5	– 16.5
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. førendr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 471.0	– 466.9	– 4.1
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	51.8	25.3	26.5
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etterendr. i sikkerhetsavsetn. mv.	– 419.2	– 441.7	22.4

Tabell A.15. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2000. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1110.2	849.3	260.9
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	447.4	342.5	104.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.8	17.9	3.9
Påløpne bruttoerstatninger	– 1693.5	– 1370.0	– 323.6
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1511.0	– 1182.5	– 328.5
– Brutto avviklingsresultat	– 182.5	– 187.5	5.0
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 194.7	– 148.0	– 46.8
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 308.9	– 308.3	– 0.6

Tabell A.16. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 2000. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	615.3	448.7	166.6
Andel av allokert investeringsavkastning	315.9	240.9	75.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.8	17.9	3.9
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 957.8	– 750.2	– 207.6
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 823.0	– 615.3	– 207.8
– Avviklingsresultat f.e.r.	– 134.7	– 134.9	0.2
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 103.3	– 77.5	– 25.8
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. før endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 108.1	– 120.2	12.2
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	0.9	9.6	– 8.7
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etter endr. i sikkerhetsavsetn. mv.	– 107.2	– 110.6	3.5

Tabell A.17. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2001. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1364.5	1041.5	323.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	471.3	359.2	112.2
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.4	16.9	4.5
Påløpne bruttoerstatninger	– 1648.2	– 1234.4	– 413.8
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1517.4	– 1212.3	– 305.1
– Brutto avviklingsresultat	– 130.8	– 22.0	– 108.7
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 211.4	– 160.7	– 50.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 2.4	22.5	– 24.9

Tabell A.18. Forsikringsteknisk resultat f.e.r. for regnskapsåret 2001. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente premier f.e.r.	891.8	673.7	218.1
Andel av allokert investeringsavkastning	330.6	247.0	83.6
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.4	16.9	4.5
Påløpne erstatninger f.e.r.	– 1061.9	– 786.0	– 275.9
Herav:			
– Anslåtte erstatninger f.e.r.	– 1010.1	– 809.1	– 201.0
– Avviklingsresultat f.e.r.	– 51.7	23.1	– 74.9
Forsikringsrelaterte driftskostnader f.e.r.	– 100.0	– 75.3	– 24.8
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. førendr. i sikkerhetsavsetninger mv.	82.0	76.4	5.6
Endr. i sikkerhetsavsetninger mv.	– 64.1	– 26.0	– 38.0
Forsikringsteknisk resultat f.e.r. etterendr. i sikkerhetsavsetn. mv.	17.9	50.4	– 32.5

Vedlegg B**Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–2001***Tabell B.1. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–1993. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.1991	Pr. 31.12.1992	Pr. 31.12.1993
Brutto premieavsetning	196.2	239.9	278.9
Brutto erstatningsavsetning	762.4	1744.3	2626.7
Premieavsetning f.e.r.	192.6	209.1	245.2
Erstatningsavsetning f.e.r.	697.9	1530.6	2284.4
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	73.0	230.4	364.0
Reassuranseavsetning	4.8	21.4	31.6
Administrasjonsavsetning	24.9	98.8	138.0
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	993.2	2090.3	3063.2

Tabell B.2. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsår 1994. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.

	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
Brutto premieavsetning	291.9	189.7	102.2
Brutto erstatningsavsetning	3229.1	2289.6	939.5
Premieavsetning f.e.r.	260.9	169.6	91.3
Erstatningsavsetning f.e.r.	2775.0	1966.7	808.3
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	671.5	476.6	194.9
Reassuranseavsetning	37.2	29.4	7.8
Administrasjonsavsetning	175.4	125.1	50.3
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	3920.0	2767.4	1152.6

*Tabell B.3. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsår 1995.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer
og Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
Brutto premieavsetning	257.3	180.1	77.2
Brutto erstatningsavsetning	3547.0	2530.2	1016.8
Premieavsetning f.e.r.	240.0	168.0	72.0
Erstatningsavsetning f.e.r.	3034.7	2169.0	865.7
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	697.7	505.6	192.1
Reassuransavsetning	37.2	28.8	8.4
Administrasjonsavsetning	183.4	132.7	50.7
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	4193.0	3004.1	1188.9

*Tabell B.4. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsår 1996.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer
og Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
Brutto premieavsetning	248.6	174.0	74.6
Brutto erstatningsavsetning	3831.8	2878.4	953.4
Premieavsetning f.e.r.	224.3	157.0	67.3
Erstatningsavsetning f.e.r.	3312.3	2478.2	834.1
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	675.1	505.7	169.4
Reassuransavsetning	34.7	28.1	6.6
Administrasjonsavsetning	197.7	148.6	49.1
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	4444.1	3317.6	1126.5

*Tabell B.5. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsår 1997.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkeforsikringer
og Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
Brutto premieavsetning	243.2	170.3	73.0
Brutto erstatningsavsetning	4411.1	3326.3	1084.8
Premieavsetning f.e.r.	216.9	151.8	65.1
Erstatningsavsetning f.e.r.	3838.3	2863.8	974.5
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	638.9	474.4	164.5
Reassuranseavsetning	36.1	29.5	6.6
Administrasjonsavsetning	213.7	159.5	54.2
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	4943.9	3679.0	1264.9

*Tabell B.6. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsår 1998.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkeforsikringer
og Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
Brutto premieavsetning	269.4	202.1	67.4
Brutto erstatningsavsetning	5307.1	4013.6	1293.5
Premieavsetning f.e.r.	232.7	172.5	60.2
Erstatningsavsetning f.e.r.	3576.7	2687.2	889.5
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	569.3	436.3	133.0
Reassuranseavsetning	73.1	55.7	17.4
Administrasjonsavsetning	207.1	155.6	51.6
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	4658.9	3507.3	1151.7

Tabell B.7. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsår 1999.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkeforsikringer
og Yrkessykdomforsikringer. Mill. kr.

	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
Brutto premieavsetning	278.7	209.0	69.6
Brutto erstatningsavsetning	6261.8	4793.7	1468.0
Premieavsetning f.e.r.	203.1	147.3	55.8
Erstatningsavsetning f.e.r.	3683.9	2817.4	866.5
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	516.6	407.8	108.8
Reassuranseavsetning	71.6	54.2	17.4
Administrasjonsavsetning	209.6	160.3	49.3
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	4684.8	3587.0	1097.8

Tabell B.8. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsår 2000.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkeforsikringer
og Yrkessykdomforsikringer. Mill. kr.

	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
Brutto premieavsetning	295.4	221.6	73.8
Brutto erstatningsavsetning	6742.0	5169.1	1572.9
Premieavsetning f.e.r.	238.7	174.8	63.9
Erstatningsavsetning f.e.r.	3868.0	2935.8	932.2
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	503.8	391.6	112.2
Reassuranseavsetning	76.5	57.0	19.4
Administrasjonsavsetning	216.6	164.1	52.5
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	4903.5	3723.4	1180.2

Tabell B.9. *Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsår 2001.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjene Yrkesulykkeforsikringer
og Yrkessykdomforsikringer. Mill. kr.*

	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
Brutto premieavsetning	378.7	284.2	94.5
Brutto erstatningsavsetning	7176.0	5444.5	1731.5
Premieavsetning f.e.r.	288.7	216.7	72.0
Erstatningsavsetning f.e.r.	4182.5	3067.9	1114.6
Sikkerhetsavsetning f.e.r.	514.7	384.0	130.7
Reassuranseavsetning	104.2	76.5	27.7
Administrasjonsavsetning	242.0	178.1	63.8
Forsikringstekniske avsetninger f.e.r.	5332.1	3923.3	1408.8

Vedlegg C

Grunnlagsdata for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer 1991–2001

Betalte bruttoerstatninger (tabell C.1), brutto RBNS-avsetninger (tabell C.2), brutto IBNR-avsetninger (tabell C.3), anslåtte brutto erstatningskostnader (tabell C.4), anslåtte brutto skadeprosenter (tabell C.5) og brutto avviklingsresultat (tabell C.6).

Tabell C.1. Akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av regnskapsårene 1991–2001. Mill.kr.

[illegible]

Tabell C.6. *Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1991–2001. Mill. kr.*

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår										
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1991	–	– 70.8	34.9	46.7	40.9	– 6.5	12.0	– 54.7	– 20.7	– 27.8	– 48.2
1992	–	–	– 22.8	78.9	41.6	– 0.6	24.8	– 61.8	– 25.2	– 45.9	– 23.8
1993	–	–	–	11.8	124.1	72.9	23.3	– 52.4	– 55.4	– 56.2	0.5
1994	–	–	–	–	– 27.9	69.2	39.1	– 34.5	– 76.9	0.3	– 23.2
1995	–	–	–	–	–	– 43.2	– 47.5	– 89.9	– 71.4	– 8.3	– 43.0
1996	–	–	–	–	–	–	– 260.7	– 52.1	– 99.2	– 35.0	5.1
1997	–	–	–	–	–	–	–	– 162.7	– 98.3	– 23.4	– 44.6
1998	–	–	–	–	–	–	–	–	– 137.1	– 17.2	– 23.0
1999	–	–	–	–	–	–	–	–	–	31.0	– 9.0
2000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	78.4
2001	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	–	– 70.8	12.1	137.3	178.7	91.9	– 208.9	– 508.2	– 584.4	– 182.5	– 130.8

Vedlegg D

Grunnlagsdata for hovedbransjen Yrkesulykkeforsikringer 1994–2001

Betalte bruttoerstatninger (tabell D.1), brutto RBNS–avsetninger (tabell D.2), brutto IBNR–avsetninger (tabell D.3), anslåtte brutto erstatningskostnader (tabell D.4), anslåtte brutto skadeprosenter (tabell D.5) og brutto avviklingsresultat (tabell D.6).

Tabell D.1. Akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av regnskapsårene 1994–2001. Mill. kr.

Skade- årgang	Betalte bruttoerstatninger (akkumulert) pr. 31. desember i regnskapsår							
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1994	26.1	80.8	175.1	311.3	458.8	566.8	648.5	704.1
1995	–	35.7	94.1	192.5	353.8	528.4	674.6	765.4
1996	–	–	32.8	100.0	229.3	411.3	573.7	700.9
1997	–	–	–	39.4	111.5	256.3	430.4	568.0
1998	–	–	–	–	39.8	151.3	312.4	491.3
1999	–	–	–	–	–	43.0	126.3	270.3
2000	–	–	–	–	–	–	45.2	115.7
2001	–	–	–	–	–	–	–	29.0

Tabell D.6. Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1994–2001. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår							
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1991–93	57.3	113.1	– 50.8	– 18.9	– 141.1	– 87.1	– 72.3	– 23.2
1994	–	– 58.7	3.1	0.1	– 36.2	– 66.2	11.6	1.0
1995	–	–	– 79.8	– 40.3	– 89.7	– 71.2	– 13.3	– 28.3
1996	–	–	–	– 197.5	– 61.8	– 85.3	– 43.8	5.0
1997	–	–	–	–	– 145.3	– 108.2	– 29.8	– 25.9
1998	–	–	–	–	–	– 142.2	– 54.3	1.6
1999	–	–	–	–	–	–	14.4	– 18.0
2000	–	–	–	–	–	–	–	65.7
2001	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	57.3	54.4	– 127.6	– 256.5	– 474.2	– 560.2	– 187.5	– 22.0

Vedlegg E

Grunnlagsdata for hovedbransjen Yrkessykdomsforsikringer 1994–2001

Betalte bruttoerstatninger (tabell E.1), brutto RBNS–avsetninger (tabell E.2), brutto IBNR–avsetninger (tabell E.3), anslåtte brutto erstatningskostnader (tabell E.4), anslåtte brutto skadeprosjenter (tabell E.5) og brutto avviklingsresultat (tabell E.6).

Tabell E.1. Akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av regnskapsårene 1994–2001. Mill. kr.

Skade- årgang	Betalte bruttoerstatninger (akkumulert) pr. 31. desember i regnskapsår							
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1994	0.3	5.7	16.9	34.4	62.6	89.6	103.5	128.9
1995	–	0.3	7.4	22.7	61.4	85.4	118.4	136.8
1996	–	–	0.4	15.6	35.5	67.3	92.1	124.8
1997	–	–	–	7.2	19.4	48.4	80.8	126.4
1998	–	–	–	–	1.5	13.1	38.9	74.7
1999	–	–	–	–	–	3.1	23.7	48.2
2000	–	–	–	–	–	–	5.8	26.1
2001	–	–	–	–	–	–	–	6.1

Tabell E.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av regnskapsårene 1994–2001. Mill. kr.

Skade- årgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember i regnskapsår							
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1994	308.1	277.4	211.3	172.4	170.7	181.4	192.7	216.9
1995	–	257.6	220.9	228.1	228.2	228.3	223.3	238.0
1996	–	–	203.2	266.5	256.7	270.7	261.9	261.8
1997	–	–	–	278.6	296.1	286.2	279.8	298.6
1998	–	–	–	–	322.6	317.5	280.4	305.0
1999	–	–	–	–	–	329.7	313.1	304.1
2000	–	–	–	–	–	–	328.5	315.8
2001	–	–	–	–	–	–	–	305.1

Tabell E.5. Anslåtte brutto skadeprosenter ved utløpet av regnskapsårene 1994–2001.

Skade- årgang	Anslåtte brutto skadeprosenter pr. 31. desember i regnskapsår							
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1994	87.1	78.4	59.7	48.7	48.2	51.3	54.5	61.3
1995	–	86.5	74.2	76.6	76.6	76.7	75.0	79.9
1996	–	–	79.1	103.7	100.0	105.4	102.0	101.9
1997	–	–	–	120.6	128.2	123.9	121.1	129.2
1998	–	–	–	–	163.7	161.1	142.3	154.8
1999	–	–	–	–	–	153.0	145.3	141.1
2000	–	–	–	–	–	–	125.9	121.1
2001	–	–	–	–	–	–	–	94.5

Tabell E.6. Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1994–2001. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår							
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1991–93	80.1	93.6	116.7	79.1	– 27.5	– 14.3	– 57.6	– 49.2
1994	–	30.7	66.1	38.9	1.7	– 10.7	– 11.3	– 24.2
1995	–	–	36.7	– 7.2	– 0.1	– 0.1	5.0	– 14.7
1996	–	–	–	– 63.3	9.7	– 14.0	8.8	0.1
1997	–	–	–	–	– 17.4	9.9	6.4	– 18.7
1998	–	–	–	–	–	5.1	37.2	– 24.6
1999	–	–	–	–	–	–	16.6	9.0
2000	–	–	–	–	–	–	–	12.7
2001	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	80.1	124.3	219.5	47.6	– 33.7	– 24.1	5.0	–109.6

Vedlegg F

En metode for fordeling av sikkerhetsavsetningen mellom bransjer

For å kunne fordele den samlede allokerede investeringsavkastning mellom de enkelte skadeforsikringsbransjer må først alle de forsikringstekniske avsetningskomponenter fordeles mellom bransjer.

Siden premieavsetningen og erstatningsavsetningen, samt minstekravene til disse to avsetningskomponenter, allerede er fordelt mellom bransjer (jf. forskriftene om forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring), gjenstår det å fordele sikkerhetsavsetningen, reassuransavsetningen og administrasjonsavsetningen. Av de tre sistnevnte avsetningskomponenter er det først og fremst fordelingen av sikkerhetsavsetningen mellom bransjer som kan volde problemer. Så snart det er utarbeidet en (hensiktsmessig) metode for fordelingen av sikkerhetsavsetningen (herunder også minstekravet til sikkerhetsavsetning) mellom bransjer, vil bransjefordelingen av reassuransavsetningen og administrasjonsavsetningen følge nærmest automatisk.

Ved fordelingen av minstekravet til sikkerhetsavsetning mellom bransjer er det lagt til grunn at summen av minstekravene til premieavsetning og erstatningsavsetning (for egen regning) skal benyttes som grunnlag (vekt) for fordelingen. I denne sammenheng skal det for øvrig presiseres at det i utgangspunktet er beregnet separate minstekrav til sikkerhetsavsetning for hhv. gruppen av privatbetonte bransjer, gruppen av næringslivsbetonte bransjer (inkl. de marine bransjer) og gruppen av bransjer innefor inngående reassurans, jf. igjen forskriftene om forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring.

Med bakgrunn i kommentarene over innføres følgende størrelser for den aktuelle bransjegruppe (dvs. for gruppen av næringslivsbetonte bransjer):

BPA og PA, minstekrav til hhv. brutto premieavsetning og premieavsetning for egen regning,

BEA og EA, minstekrav til hhv. brutto erstatningsavsetning og erstatningsavsetning for egen regning,

BSA og SA, minstekrav til hhv. brutto sikkerhetsavsetning og sikkerhetsavsetning for egen regning.

De tilsvarende størrelser for en vilkårlig bransje (i den gitte bransjegruppe) markeres ved å benytte fotskriften k (for bransje nr. k).

Av kommentarene foran fremgår det videre at minstekravet til sikkerhetsavsetning for egen regning skal fordeles mellom bransjer ved å benytte en metode der summen av minstekravene til premieavsetning og erstatningsavsetning for egen regning inngår som vekt. Dette gir

$$SA_K = C_K \cdot SA, \quad (1)$$

der vektene (C_K -ene) er gitt ved

$$C_K = (PA_K + EA_K)/(PA + EA). \quad (2)$$

Det er imidlertid ikke opplagt hvorledes minstekravet til brutto sikkerhetsavsetning skal fordeles mellom bransjer. En rimelig enkel metode som i det minste ikke gir inkonsistente resultater, er å ta utgangspunkt i differansen mellom brutto sikkerhetsavsetning og sikkerhetsavsetning for egen regning for bransjegruppen sett under ett, og deretter fordele denne differansen ved å benytte differansen mellom summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning og summen av premieavsetning for egen regning og erstatningsavsetning for egen regning som vekter.

For dette formål innføres først differansen mellom minstekravene til hhv. brutto sikkerhetsavsetning og sikkerhetsavsetning for egen regning, dvs.

$$[\text{Delta}]SA = BSA - SA. \quad (3)$$

Andelen som skal allokere til bransje nr. k, er dermed gitt ved

$$([\text{Delta}]SA)_K = Q_K \cdot [\text{Delta}]SA, \quad (4)$$

der

$$Q_K = \{(BPA_K - PA_K) + (BEA_K - EA_K)\} / \{(BPA - PA) + (BEA - EA)\}. \quad (5)$$

Minstekravet til brutto sikkerhetsavsetning for den aktuelle bransje fastsettes til slutt på følgende måte:

$$(BSA)_K = (SA)_K + ([\text{Delta}]SA)_K. \quad (6)$$

Når det gjelder fordelingen av eventuelle sikkerhetsavsetninger utover minstekravet til denne avsetningskomponenten, er følgende prinsipper lagt til grunn:

- Først fordeles de sikkerhetsavsetninger (utover minstekravet) som er direkte øremerket enkelte bransjer.
- Deretter fordeles eventuell gjenstående sikkerhetsavsetning utover minstekravet mellom bransjene ved å benytte samme nøkkel som ved fordelingen av selve minstekravet.

Når minstekravet til sikkerhetsavsetning er fordelt mellom bransjer, vil bransjefordelingen av administrasjonsavsetningen følge automatisk, jf. det forhold at minstekravet til administrasjonsavsetning er lik 5 prosent av summen av minstekravene til premieavsetning, erstatningsavsetning og sikkerhetsavsetning. (For alle praktiske formål kan man se bort fra administrasjonsavsetninger utover minstekravet.)

Det gjenstår dermed å fordele minstekravet til reassuransavsetning mellom bransjer. Den enkleste måten å foreta denne fordelingen på, er å ta utgangspunkt i en bransjefordeling av beregningsgrunnlaget for denne avsetningskomponenten. Dette krever i tilfelle at brutto sikkerhetsansvar (minstekravet til brutto sikkerhetsavsetning) blir fordelt mellom bransjer, og denne fordelingen er foretatt ved hjelp av metoden gitt ved (3)–(6) over. (Også når det gjelder reassuransavsetningen kan man se bort fra eventuelle avsetninger utover minstekravet.)

Avslutningsvis skal det nevnes at avsetningen til garantifondet ikke er fordelt på de enkelte bransjer, jf. formålet med denne avsetningskomponenten.

Vedlegg G

Inflasjonskorreksjon av opptjente bruttopremier og brutto erstatningskostnader

Oversiktene over opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader mv. som er presentert i kapittel 3, er basert på nominelle størrelser (dvs. størrelser målt i løpende priser). Dette innebærer at det må vises varsomhet ved sammenlikninger over tid av både premier og erstatningskostnader, siden det også må tas høyde for effekter av den underliggende inflasjonen. Selv om prisveksten fra år til år har vært relativt beskjeden de siste 10–12 år, ligger likevel gjennomsnittlig konsumprisindeks for 2001 ca. 25 ½ prosent over gjennomsnittet for 1991. I tillegg kommer det forhold at de brutto erstatningsavsetninger som i forbindelse med den foreliggende rapporten er benyttet ved estimeringen av anslåtte brutto erstatningskostnader, ikke er neddiskontert. Siden erstatningsavsetningen utgjør en betydelig andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader (og da spesielt for de ”yngste” skadeårganger), vil anslagene på brutto erstatningskostnader som er presentert i tabellene 3.3.A–C i kapittel 3, også være påvirket av selskapenes forventninger hva angår fremtidig inflasjon.

Det skal imidlertid påpekes at det ikke er like naturlig i alle sammenhenger å benytte konsumprisveksten som grunnlag for omregningen fra nominelle størrelser til ”realverdier” (dvs. for inflasjonskorreksjonen) av bruttopremier og brutto erstatningskostnader. Et argument for å benytte konsumprisindeksen ved inflasjonskorreksjonen kan være at det er denne som benyttes i forbindelse med parameterestimeringer, minstekravsregninger mv. På den annen side er utviklingen av erstatningskostnader (pr. forsikret) i stor grad ”styrt” av veksten i Folketrygdens grunnbeløp (G). Over tid vil dette forholdet også måtte gjenspeiles i utviklingen av bruttopremier (pr. forsikret). I den foreliggende situasjon der fokus vil være på sammenlikninger over tid av bruttopremier og brutto erstatningskostnader (pr. forsikret) innenfor en gitt skadeforsikringsbransje, synes det mer naturlig å benytte G-utviklingen som utgangspunkt for inflasjonskorreksjonen. Denne fremgangsmåten vil følgelig bli benyttet i dette vedlegget.

1. Inflasjonskorreksjonsfaktorer

For å få et inntrykk av forskjellen mellom å anvende G-veksten og konsumprisveksten som utgangspunkt for inflasjonskorreksjonen er det i tabell G.1 gitt en oversikt over inflasjonskorreksjonsfaktorer for årene 1991–2001 for disse to alternativer.

Korreksjonsfaktorene basert på Folketrygdens grunnbeløp ($I_1(t)$) er beregnet på følgende måte:

$$I_1(t) = G(2001)/G(t), \quad t = 1991, \dots, 2001, \quad (1)$$

der $G(t)$ er Folketrygdens grunnbeløp i år t .

På tilsvarende måte beregnes serien av inflasjonskorreksjonsfaktorer basert på konsumprisindeksen ($I_2(t)$), dvs.

$$I_2(t) = KPI(2001)/KPI(t), \quad t = 1991, \dots, 2001, \quad (2)$$

der $KPI(t)$ er gjennomsnittlig konsumprisindeks for år t .

Tabell G.1. *Alternative inflasjonskorreksjonsindekser.*

Årgang	Inflasjonskorreksjonsindeks basert på	
	Grunnbeløpet $I_1(t)$	Konsumprisindeksen $I_2(t)$
1991	1.444	1.255
1992	1.399	1.227
1993	1.366	1.200
1994	1.338	1.183
1995	1.303	1.154
1996	1.252	1.141
1997	1.205	1.111
1998	1.139	1.087
1999	1.090	1.063
2000	1.046	1.030
2001	1.000	1.000

Av tabell G.1 fremgår det tydelig at økningen i Folketrygdens grunnbeløp har vært betydelig større enn økningen i konsumprisindeksen i løpet av perioden 1991–2001. Mens grunnbeløpet i Folketrygden har økt med 44.4 prosent i denne perioden, har økningen i konsumprisindeksen vært 25.5 prosent,

Av tabellen fremgår det videre at de årlige prosentvise økninger i Folketrygdens grunnbeløp de siste 5–6 årene gjennomgående har vært betydelig større enn økningen i konsumprisindeksen.

I resten av dette vedlegget vil det kun bli referert til G-utviklingen i forbindelse med inflasjonskorreksjonen.

2. *Inflasjonskorrigerte bruttopremier pr. forsikret*

I tabellene G.2–G.4 sammenliknes utviklingen av de nominelle bruttopremier pr. forsikret med utviklingen av inflasjonskorrigerte bruttopremier pr. forsikret, der korreksjonen er foretatt ved å anvende G-utviklingen gitt ved tabell G.1. Tabell G.2 gjelder hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer, mens tabellene G.3 og G.4 gjelder hhv. Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. De to sistnevnte tabeller dekker kun perioden 1994–2001.

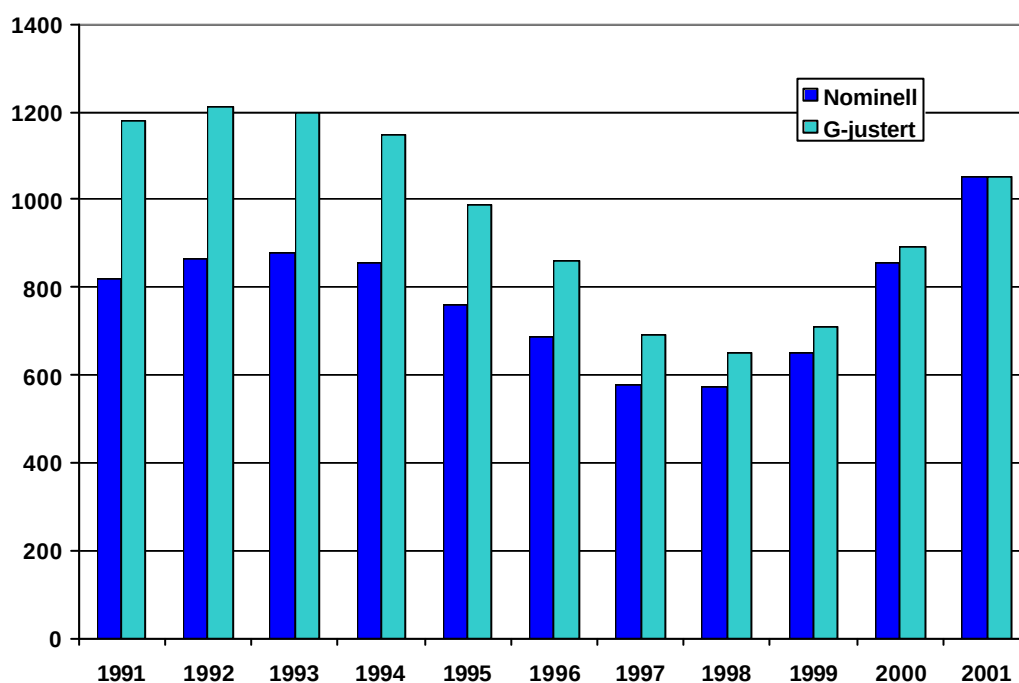
Av tabell G.2 fremgår det bl.a. at dersom grunnbeløpet i Folketrygden blir benyttet ved inflasjonskorreksjonen, vil den inflasjonskorrigerte bruttopremien pr. forsikret for årgangene 1991–1993 bli 1180–1215 kr målt i "2001-priser", noe som er 12–15 ½ prosent høyere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2001-årgangen.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur G.1 nedenfor.

Tabell G.2. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1991	818	1182
1992	866	1212
1993	877	1198
1994	857	1147
1995	759	989
1996	689	863
1997	576	694
1998	572	652
1999	650	709
2000	855	894
2001	1052	1052

Figur G.1. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Tabell G.3. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	570	763
1995	537	700
1996	491	615
1997	410	494
1998	434	494
1999	495	540
2000	654	684
2001	803	803

Tabell G.4. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkessykdomforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	286	383
1995	222	289
1996	197	247
1997	166	200
1998	137	156
1999	155	169
2000	201	210
2001	249	249

Av tabell G.3 fremgår det at for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er bruttopremien pr. forsikret for 1994-årgangen – omregnet til ”2001-priser” – 5 prosent lavere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2001-årgangen når Folketrygdens grunnbeløp benyttes ved inflasjonskorreksjonen.

Tilsvarende fremgår det av tabell G.4 at for delbransjen Yrkessykdomforsikringer blir bruttopremien for 1994-årgangen – omregnet til ”2001-priser” – 53 ¾ prosent høyere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2001-årgangen når Folketrygdens grunnbeløp benyttes ved inflasjonskorreksjonen.

3. *Inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret*

I tabellene G.5–G.7 sammenliknes utviklingen av de nominelle brutto erstatningskostnader pr. forsikret med utviklingen av de tilsvarende inflasjonskorrigerte størrelser.

Når det gjelder de anslåtte brutto erstatningskostnader er inflasjonskorreksjonen gjennomført på følgende måte:

- De betalte bruttoerstatninger (i de enkelte kalenderår) er inflasjonskorrigert ved å anvende G-utviklingen som angitt i tabell G.1.
- De gjestående brutto erstatningsavsetninger er neddiskontert ved å anvende en diskonteringsats på 2 ½ prosent. I denne sammenheng er det for øvrig lagt til grunn en avviklingstid på 15 år for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og 18 år for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Med disse forutsetninger blir de nominelle brutto erstatningsavsetninger for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer nedjustert med mellom snaut 9 prosent (1991-årgangen) og drøyt 13 prosent (2001-årgangen). Nedjusteringen er noe mindre for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og noe større for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

Det skal bemerkes at det i metoden for neddiskontering av brutto erstatningsavsetning implisitt er lagt grunn en forventet fremtidig inflasjon på 2 ½ prosent, jf. bestemmelsen i § 3-12 i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper som innebærer at diskonteringsrenten ikke kan settes høyere enn den forventede fremtidige inflasjonsrate. I prinsippet kunne man i stedet ha tatt utgangspunkt i forventet vekst i Folketrygdens grunnbeløp. En slik forutsetning vil imidlertid lett bli noe spekulativ (selv om det er rimelig å tro at G-veksten vil bli høyere enn konsumprisveksten også i de nærmeste år). I tillegg vil denne forutsetningen medføre et brudd på den forannevnte bestemmelse i årsregnskapsforskriften.

Tabell G.5. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

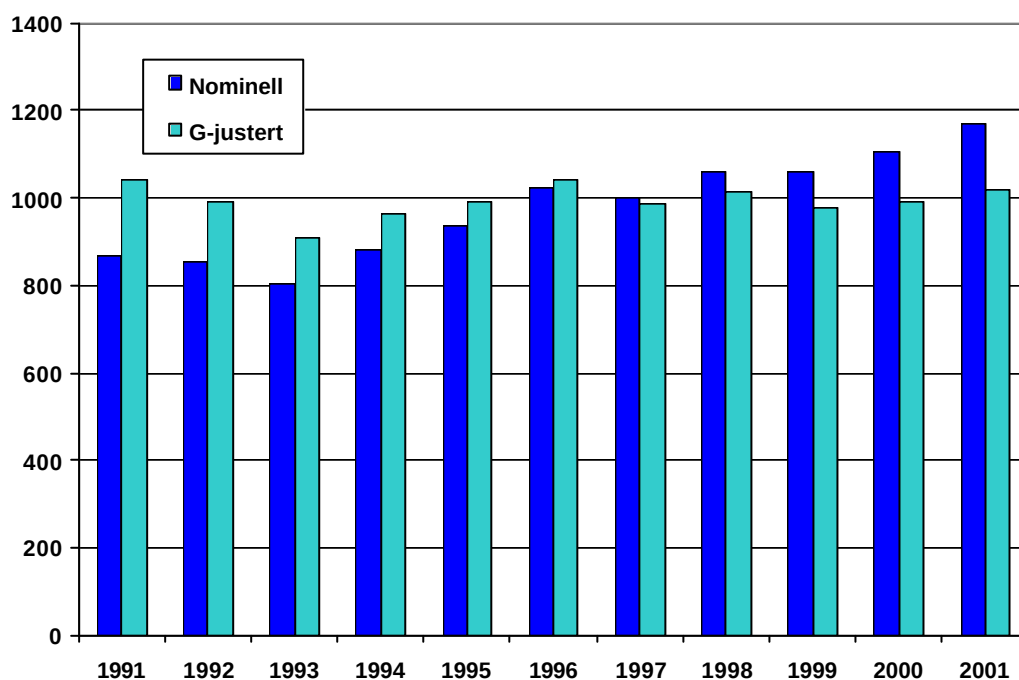
Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1991	870	1041
1992	852	993
1993	805	908
1994	882	965
1995	938	992
1996	1025	1044
1997	1002	986
1998	1062	1013
1999	1061	980
2000	1104	990
2001	1170	1021

Av tabell G.5 fremgår bl.a. følgende:

- For skadeårgangene til og med 1996 er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2001-priser) til dels betydelig høyere enn de tilsvarende nominelle størrelser. For disse skadeårgangene er med andre ord neddiskonteringen av de gjenstående brutto erstatningsavsetninger ikke tilstrekkelig til å nøytralisere effekten av at de betalte bruttoerstatninger oppjusteres i samsvar med gjennomsnittlig G-nivå for 2001. For de senere årganger er imidlertid diskonteringseffekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger.
- Variasjonen mellom skadeårgangene i de anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret blir naturlig nok vesentlig lavere når de inflasjonskorrigerte størrelser legges til grunn, jf. også første strekpunkt. Hvis man ser bort fra skadeårgang 1993, vil de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader kun varierer mellom 965 og 1045 kr pr. forsikret.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur G.2 nedenfor.

Figur G.2. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

Av tabell G.6 nedenfor vedrørende delbransjen Yrkesulykkforsikringer fremgår bl.a. følgende:

- For skadeårgangene til og med 1996 er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2001-priser) til dels markert høyere enn de tilsvarende nominelle størrelser. For disse skadeårgangene er med andre ord neddiskonteringen av de gjenstående brutto erstatningsavsetninger ikke tilstrekkelig til å nøytralisere effekten

av at de betalte bruttoerstatninger oppjusteres i samsvar med gjennomsnittlig G-nivå for 2001. For de senere årganger er imidlertid diskonteringseffekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger.

- Variasjonen mellom skadeårgangene i de anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret blir vesentlig lavere når de inflasjonskorrigerte størrelser legges til grunn, jf. tilsvarende kommentar til tabell G.5

Videre skal følgende forhold trekkes frem hva angår tabell som dekker delbransjen Yrkes-sykdomsforsikringer:

- For skadeårgangene 1994 og 1995 ligger de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2001-priser) på omtrent samme nivå som de tilsvarende nominelle størrelser. For de senere årganger er imidlertid de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader til dels markert lavere enn de nominelle størrelser. For de sistnevnte skadeårganger er dermed diskonteringseffekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger.

*Tabell G.6. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr).
Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	706	785
1995	761	813
1996	824	848
1997	788	783
1998	850	819
1999	843	786
2000	860	779
2001	935	823

*Tabell G.7. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr).
Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	176	181
1995	178	181
1996	201	198
1997	214	206
1998	213	195
1999	218	196
2000	243	213
2001	235	200

4. Anslåtte brutto skadeprosenter (basert på inflasjonskorrigerte størrelser)

Avslutningsvis er det i tabell G.8 gitt en oversikt over de anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2001, slik disse anslagene er fastsatt pr. 31. desember 2001. Tabellen omfatter anslåtte skadeprosenter basert på både nominelle størrelser og inflasjonskorrigerte størrelser. Oversikten omfatter kun hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett.

Tabell G.8. Anslåtte brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer. Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp.

Årgang	Brutto skadeprosent basert på:	
	Nominelle beløp	Inflasjonskorr. beløp
1991	106.3	88.1
1992	98.4	82.0
1993	91.8	75.8
1994	102.9	84.1
1995	123.6	100.3
1996	148.9	121.0
1997	174.1	142.2
1998	185.8	155.4
1999	163.4	138.4
2000	129.0	110.7
2001	111.2	97.1

Tabell G.8 illustrerer tydelig at de anslåtte brutto skadeprosenter basert på inflasjonskorrigerte størrelser er betydelig lavere enn de anslåtte brutto skadeprosenter basert på nominelle størrelser.

Forskjellene mellom anslåtte brutto skadeprosenter basert på hhv. nominelle størrelser og inflasjonskorrigerte størrelser blir som følger:

- mellom 16 og 18 $\frac{3}{4}$ prosentpoeng for skadeårgangene 1991–1994,
- mellom 23 $\frac{1}{4}$ og 32 prosentpoeng for skadeårgangene 1995–1999,
- hhv. 18 $\frac{1}{4}$ og 14 prosentpoeng for skadeårgangene 2000 og 2001.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur G.3 nedenfor.

Figur G.3. Anslåtte brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp.

